БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

44-дэхи жэлээ гарана.

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 301 (11287) | 1966 оной декабриин 23, пятница | Сэн 2 мүнгэн

РСФСР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ СЕССИ

МОСКВА, декабриин 22. (ТАСС). РСФСР-эй зургаадахи зарлалай Верховно Соведэй наймадахи сесси мүнөөдэр үглөөнэй 10 часта Кремлиин ехэ ордон соо эхилээ.

Нүхэд **Л. И. Брежневэй, Г. И. Вороновой, А. П. Кириленкын, Н. В. Подгорнын, М. А. Сусловай, В. В. Гришинэй,** СССР-эй ба Россин Федерациин Верховно Соведүүдэй Президиумэй гэшүүдэй, РСФСР-эй правительствын гэшүүдэй ерэхэдэнь, депутадууд ба сессиин айлшад халуунаар угтаба.

Россин Федерациин Верховно Соведэй түрүүлэгшэ депутат **В. И. Крестьянинов** сесси нээгээ.

Байгша оной ноябрьда наhа бараhан, РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. Г. Игнатовай дурасхаалые хүл дээрээ бодожо хүндэлэн ёhолхые түрүүлэгшэ дурадхаба.

Удаа тээнь мүнөөнэй сессиин хүдэлмэриин гурим баталагдаа. Имэ зүблэхэ зүйл: РСФСР-эй арадай ажахые 1967 ондо хүгжөөхэ гүрэнэй түсэб тухай; РСФСР-эй 1967 оной гүрэнэй бюджет тухай, РСФСР-эй 1965 оной гүрэнэй бюджедэй гүйсэдхэл тухай; РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указуудые баталха асуудалнууд хэлсэгдэхээр абтаа.

РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо, Россин Федерациин Госпланай түрүүлэгшэ депутат **Н. М. Герасимов** түрүүшын асуудалаар элидхэл хэбэ.

«РСФСР-эй 1967 оной гүрэнэй түсэб ба РСФСР-эй 1965 оной түсэбэй гүйсэдхэл тухай» гэhэн элидхэл Федерациин финансын министр, депутат **И. И. Фадеев** хэбэ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Бюджетнэ комиссиин түрүүлэгшэ, депутат **И. Е. Клименкын** нэмэлтэ элидхэл хэhэнэй hүүлээр үгэ хэлэлгэн эхилээ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ

Байрын-коммунальна ажахые хүгжөөлгэдэ, үйлэдбэриин даалгабаринуудые дүүргэлгэдэ элитэ ехэ амжалтануудые туйлаhанайнь түлөө байрын-коммунальна ажахын найман хүдэлмэрилэгшэдтэ СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указаар Социалис Ажалай Геройн нэрэ зэргэ олгогдожо, Ленинэй орденууд, «Хадуур, балта» гэжэ медальнууд барюулагдаха болоо.

Байрын-коммунальна ажахые хүгжөөлгэдэ, хүн зониие хангалга hайжаруулгада амжалта туйлаhанайнь түлөө байрын-коммунальна ажахын предприятинууд болон организацинуудай бүлэг олон хүдэлмэришэдые, инженер, техниүүдые, алба хаагшадые СССР-эй Верховно Соведэй Президиум СССР-эй орденууд болон медальнуудаар шагнаа. Ленинэй орденоор 274 хүн, Ажалай Улаан Тугай орденоор — 1186 хүн, «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденоор — 2709 хүн, «Ажалай габьяатай түлөө» медаляар — 2099 хүн, «Ажалдаа шалгарhанай түлөө» медаляар — 2095 хүн шагнагдаа.

КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДТЭ

«Промышленна предприятинууд болон барилгануудай коллективүүдые ажалай социалис журамаар хүмүүжүүлхэ талаар Тульска областиин партийна организацинуудай хүдэлмэри тухай» асуудал КПСС-эй Центральна Комитет хаража үзэбэ.

Промышленность болон барилгые саашадань хүгжөөхэ, нниитын үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлхэ, ажалшадые коммунис ёhоор хүмүүжүүлхэ талаар зорилгонуудые шиидхэхэ хэрэгтэ хүдэлмэришэд болон алба хаагшадые элсүүлхэ талаар КПСС-эй Тульска обком, партиин горкомууд, райкомууд, партийна эхин организацинууд горитой ехэ политическэ, эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулжа байна гээд энэ асуудалаар абтаhан тогтоол соо тэмдэглэгдэнэ. Олон предприятинууд ба барилганuудта hайн бэлэдхэлтэй, мэргэжэлтэй хүдэлмэришэд, техниүүд, инженернүүд, алба хаагшад урган гаража, ушар ёhо гүнзэгыгөөр мэдэхэ, журамтай ба эмхидэлтэй байhанаа харуулна. Тиигэжэ бата бэхи, жагсаал ехэтэй коллективүүд байгуулагдаа. Областиин промышленность долоон жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэжэ, даалгабариhаа гадуур 1 миллиард 151 миллион түхэригэй продукци бүтээгээ. Энэ жэлэй 10 hарын үйлэдбэриин программа 104 процент дүүргэгдээ.

Гэхэ зуура, областиин олон партийна организацинууд үйлэдбэри дээрэ журам шангадхаха, гуримтай байхын түлөө ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй, мүн хүдэлмэришэдэй харюусалгые hулаар дээшэлүүлнэ, ажалhаа hамнагшадта, журам эбдэгшэдтэ эсэргүү тэмсэлдээ олониитын нүлөөнэй, хуули засагаар хараалагдаhан захиргаанай хэмжээнүүдэй арга боломжые муугаар хэрэглэнэ. Иигэжэ журам эбдэhэнhээ боложо, областиин предприятинууд болон барилганууд дээгүүр хүдэлмэриин үдэрые минии гээхэ ябадал үшөөл ехэ байhан зандаа.

Зарим партийна комитедүүд болбол предприятинуудай хүдэлмэриин түлөө, ажалай hайн үрэ дүн туйлахын, гүрэнэй зөөри ба материалнуудые гамтайгаар гаргашалхын, продукциин шанар дээшэлүүлхын, өөрынь үнэ сэн доошолуулхын тула ниитын ба хубиин урмашуулга нэбтэрүүлхын түлөө ехэ харюусалгатай байхаар хүдэлмэришэдые, алба хаагшадые, инженерно-техническэ хүдэлмэришэдые hулаар хүмүүжүүлнэ. Ниитэ-политическэ хүдэлмэридэ, областной болон районуудай газетэнүүд, радио болон телевидениин дамжуулганууд түсэблэлгын ба экономическа урмашуулгын шэнэ гуримда оролгодо бэлэдхэхэ талаар партийна организацинуудай, предприятинуудай коллективүүдэй бэелүүлжэ байhан хэмжээнүүдые хододоо гүнзэгыгөөр харуулнагүй. Ажалай социалис журамаар хүмүүжүүлхэ ба тэрэ гуримые бэхижүүлхэ талаар байhан дутагдалнууд хадаа хүдэлмэриин энэ участогые партиин обкомой, горкомууд болон райкомуудай зүгhөө хүтэлбэрилгэдэ байhан ехэ дутуу дундануудаар тайлбарилагдана.

Ажалдаа гүнзэгы мэдэрэлтэйгээр хандадаг, гүрэнэй болон ажалай журамые наринаар сахидаг, промышленностиин предприятинуудай, транспортын болон барилганууудай коллективүүдтэ гуримтай, эмхидэлтэй байхаар хүдэлмэришэд болон алба хаагшадые хүмүүжүүлхэ хэрэгээ бухы хэмжээгээр hайжаруулжа байхыень Тульска обкомые, партиин горкомууд болон райкомуудые, партийна эхин организацинуудые, профсоюзай, комсомолой комитедые, ажалшадай депутадуудай Соведүүдые, ажахын хүтэлбэрилэгшэдые КПСС-эй ЦК уялгаба.

Тиихэдээ энэ хэрэгые ажахын ажал ябуулгын ба олониитэдэхи политическэ хүдэлмэриин шухалын шухала зорилгонуудай нэгэн гэжэ хараха шухала. Коммунис байгуулалтын мүнөө үеын шатада, наука болон техникын бурьялан хүгжэжэ байhан, промышленна болон хүдөө ажахын үйлэдбэриин хэмжээнэй ургажа байhан, промышленностиие хүтэлбэрилхэ шэнэ гурпмай нэбтэрүүлэгдэжэ байhан сагта,—журам ба эмхидэлтэй байха гээшэ манай гүрэнэй түгэс хүсые бэхижүүлхэ, КПСС-эй XXIII съездын шиидхэбэринүүдые, арадай ажахые хүгжөөхэ табан жэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхын, ниитын баялигые арьбадхахын, совет хүнүүдэй материальна ажаhуудал hайжаруулха ба соёл культурын хэмжээе дээшэлүүлхын шухала эрхэ нүхэсэл юм гэжэ ажалшадта ойлгуулха хэрэгтэй.

Журам бэхижүүлхын ба бэеэ hайнаар абажа ябахын түлөө, үйлэдбэридэ ба ниитын газарта гурим журамтай байхын түлөө тэмсэлдэ ажалша олониитэ өөрөө шиидхэхы үүргэтэй юм гэжэ КПСС-эй ЦК онсолон тэмдэглэбэ.

Партийна комитедүүд, советскэ органууд, профсоюзай организацинууд, ажахын хүтэлбэрилэгшэд болбол үйлэдбэри дээрэ шанга гурим байгуулха талаар түрүү хүдэлмэришэдэй эдэбхи үүсхэлые бухы хэмжээгээр дэмжэхэ, тарааха ёhотой.

Гүрэнэй болон ажалай журамые бэхижүүлхэ хэрэг совет ажахын хуули ёhоной, гүрэнэй социалис үйлэдбэриин предприятинууд тухай дүримэй, ажал тухай ба коллективнэ договорнуудай эрилтэнүүд тухай хуулинуудай эрилтэнүүдые хэлбэришэгүйгөөр сахилгын үндэhэ hуури дээрэ хангагдадаг гэжэ, социалис журамые бэхижүүлгын ашаг ехэтэй зэбсэгүүдэй нэгэн болбол ажалые, үйлэдбэриие зүбөөр эмхидхэлгэ мүн болоно гэжэ партиин обком, горкомууд, райкомууд, партийна эхин организацинууд ажалшадые хүмүүжүүлхэдээ хараадаа абаха болоно.

Предприятинууд болон барилганууд дээрэ эмхидэлтэй, hайн гуримтай байхын түлөө, ажалай журамай түлөө, ажалые эрдэм ухаанай ёhоор эмхидхэхын, хүдэлмэриин үдэрэй туршада коллективэй гэшүүн бүхэнэй бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлхые хангахын түлөө предприятинуудай хүдэлмэришэдтэ, цехүүд болон участогуудай начальнигуудта, мастернууд болон бригадирнуудта табигдадаг эрилтые шангадхаха шухала. Захиргаанай заабари захянуудые зүбөөр дүүргэхын түлөө харюусалгатай байхаар ажалшадые хүмүүжүүлхэ, үйлэдбэриие ударидан хүтэлбэрилгэдэ хүтэлбэрилэгшын дүүргэдэг үүргые бэхижүүлхэ, хүгжөөхэ хэрэгтэй. Зарим хүтэлбэрилэгшэдэй зүгhөө хүдэлмэришэдтөө бүдүүлигээр, ёhо буруугаар хандаха баримтануудые эрид шууд усадхаха шухала.

Социалис үйлэдбэриие хүгжөөхэ шухала зүйл болохо ажалай журамые бэхижүүлхэ зорилго партийна, профсоюзай, комсомолой организацинуудай, предприятинуудай захиргаануудай хамтын хүсэл оролдолгоор хангагдадаг юм. Энэ зорилгые дүүргэлтэ хадаа партийна эхин организацинуудай дайшалхы шадабаринень дээшэлүүлхэ, захиргаанай ажал ябуулгын хойноhоо парторганизациин бэелүүлдэг хиналтые шангадхаха, хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай эрхые хамгаалха талаар профсоюзай организацинуудай үүргые дээшэлүүлхэ, залуушуулые хүмүүжүүлгэдэ комсомолой эдэбхи үүсхэлые хүгжөөхэ хэрэгhээ таhаршагүй.

Соёл сурталай хүдэлмэри ябуулхадаа партийна организацинууд партиин XXIII съездын, КПСС-эй ЦК-гай сентябриин Пленумэй шиидхэбэринүүдые ойлгуулха, ажалшадые коммунис үзэл бодолтойгоор, өөhэдынгөө уялгануудые hайнаар дүүргэдэг, социалис хамтын байрын хуули ёhонуудые, гурим журамые сахижа байхаар хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ гол анхаралаа хандуулха болоно. Оронойнгоо эзэн байhанаа совет хүн бүхэнэй ойлгон мэдэрхыень, хүдэлмэриин сагые, түүхэй эд, материал, түлишэ болон электроэнергиие ашаг ехэтэйгээр хэрэглэхын тула эдэбхи үүсхэл гаргахыень, арадай баялигта гамтайгаар хандахыень туйлаха болоно.

Аман үгын ба хэблэлэй пропаганда ябуулхадаа, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ, шэнэ техникэ нэбтэрүүлхэ, продукциин шанар hайжаруулха, ажахын тоосоо ба түрүү дүй дүршэлые нэбтэрүүлхэ, ажалдаа материальна болон моральна урмашуулгые зүбөөр хэрэглэхэ асуудалнуудта бүри ехэ анхарал хандуулха шухала. Зарим хүдэлмэрилэгшэдэй үйлэдбэри дээрээ журамгүй байха, хайша хэрэг, арюун сэбэр бэшээр хандаха ушар хадаа коллективэй хамтын хүсэл оролдолгые hуладуулна, хүдэлмэриин сагые ашаггүйгөөр гээхэ, муу шанартай продукци гаргаха ябадалда хүргэжэ, обществодо, предприятиин коллективтэ, тэрэнэй гэшүүн бүхэндэ ехэ хохидол үзүүлнэ гэжэ тодорхой

(Түгэсхэлынь 2-дохи нюурта)

Совет засагай 50 жэлэй ойдо

ДАЛИЖАhАН ҮҮСХЭЛ

Совет засагай ойн хүндэлэлэй социалис мүрысөөнэй дүлэ сасаруулhан Ленинэй орденто локомотив-вагон заhабарилгын заводой хүдэлмэришэд эршэ зоригтойгоор ажаллана. Арадай ажахын шухала асуудал зүбiнэн хэлсэжэ байhан СССР-эй Верховно Соведэй сессиин үнгэргэгдэжэ, шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлэй түгэсхэхы эдэ үдэрнүүдтэ ажалдаа шэнэ амжалта туйлаха гэжэ тэдэнэр зоригжонхой.

Шэрэм шудхалгын цехэй мастер нүхэр Мельниковэй даадаг участок Агууехэ Октябриин 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ участок, бригадын нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө мүрысөө дэлгэрүүлхэ үүсхэл гаргаба. Үйлэдбэриингөө даабари, абаhан социалис уялгаяа бодотоор дүүргэhэн, эрхим шанартай продукци бүтээдэг, ажалладаг газараа ариг сэбэрээр байлгадаг, ниитын, ажалай журам наринаар сахидаг бригада, участогта хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдохо юм. Гадна участогай, бригадын коллективэй хоёрдохи хүн бүхэниинь институт, техникумдэ гү, али ондоо ямар нэгэ hургуули, кружогто hуралсаха ёhотой.

Завком, партком түрүүшүүлэй энэ үүсхэлые hайшаагаад, Агууехэ Октябриин 50 жэлэй нэрэ зэргэ участок, бригадануудта олгохо тухай дүрим зохёоhон байна. Хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэhэн бригадые, мастерска участогые даагшанар амаралтын байшан, санаторидо ошохо түлөөhэгүй путевкоор шагнагдаха. Эдэ бригада, участогуудай гэшүүдтэ мүнгэн шан барюулагдаха.

Шагналда зорюулагдаhан 2500 түхэриг мүнгэн, мүн путевконууд предприятиин өөрын фондhоо үгтэхэ болобо.

Алдарта ойн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэхэ мүрысөөндэ заводой 300-гаад бригада, 200 мастерска участок оролсоо. Түрүүшүүлэй үүсхэлые дэмжэжэ байгшадай тоо улам олошоржо байhаар.

Цыбик-Дари Жаповна Бамбуева гуша шахуу жэлдэ Ивалгынгаа туршалга-үйлэдбэриин ажахыда тугал, буруу, хашарагуудые хаража байна. Энэ үе соо тэрэнэй түлжүүлhэн малыень тоолохо болоо hаа, хэдэн зуу, мянга болохо. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ц-Д. Бамбуева.

М. НАМЖИЛОВАЙ фото.

ЕРЭХЭ ЖЭЛЭЙ ДААБАРЯАР

Доодо-Нугын hаалиин фермэ жэлэйнгээ түсэбые бүри октябрь hарада дүүргээ юм. Октябриин 22-hоо доодо-нугынхид ерэхэ жэлэй түсэбөөр ажаллажа оробод.

Нихит Цырендоржиева 19 hаалиин үнеэдтэй. Арба нэгэ hарын туршада түс бүриhөөнь 1850 килограмм hү hаагаа. Энэ жэлдэ үнеэн бүриhөө 2000 килограмм hү hаахаб гэhэн уялга абанхай. Түрүү hаалишан Сара Колодина баhал эды зэргэ уялга абаад, эршэмтэйгээр ажаллажа байна. hаалишад Галина Никитина, Долгор Цыбендоржиева, Евдокия Мункожапова гэгшэд баhал ерэхэ жэлэй түсэбөөр ажалланад.

Фермын коллективэй түсэб даабаряа амжалтатайгаар дүүргэлгэдэ эндэхи мал адуулагшадай аша габьяа ехэхэн. Мал адуулагшад Иван Цыбендоржиев, Егор Гармажапов, Гомбо Хандашиев гэгшэд эртэ үглөөнhөө үдэшэ орой болотор малаа дахан адуулжа, тобир тарган байлгадаг. hайнаар адуулhанай ашаар үнеэд үдэр бүри hүеэ нэмэнэ.

Мүнөө жэлэйнгээ үбhэ тэжээлые фермын коллектив өөрынгөө хүсөөр бэлдэжэ абанхай. Агууехэ Октябриин 50 жэлэй ойн hайндэрэй хүндэлэлдэ дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ оролсон, «Октябрьский» совхозой энэ түрүү фермынхидэй уялга, түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэхэнь лабтай.

В. ЖАРКОЙ.

Зэдэ.

ҺАЙН ЗАНШАЛ

«Улаан Оронго» колхозой Хибэлэнэй фермын ахалагша hаалишан Агафья Игнатьевна Суслова жэл бүри түсэбөө болзорhоо урид дүүргэжэ заншаа. Һүүлэй 8 жэлэй туршада энэ фермэ дээрэ ажаллажа, тэрэ дүршэл шадабаритай болонхой.

Суслова мүнөө жэл үнеэн бүриhөө 1450 литр hү hааха түсэбтэй аад, харин энэнээ аяар сентябрь hарада дүүргэжэ, колхоз дотороо түрүү hуури эзэлhэн. Даажа абаhан 21 үнеэнhээ 21 тугал тэрэ түлжүүлээ. hаалишан мүнөө жэл үнеэн бүриингөө hаалиие 1900 литр хүргэхын тула эршэтэйгээр ажаллана.

Агуехэ Октябриин 50 жэлэй ойдо зорюулан, hү hааха ерэхэ жэлэйнгээ түсэб ноябриин 7 хүрэтэр дүүргэхэ уялга тэрэ абанхай.

Г. РИНЧИНО.

АЖАЛАЙНЬ БҮТЭЭСЭ ДЭЭШЭЛЭЭ

Виктор Иванович Данилов Ахадовай магтаалта бригадын гэшүүн байhанаа 2-дохи СМУ-гай газар малтагшадай гээгдэнги бригадада бригадираар томилогдоhон бэлэй. Тэрэ гэhээр жэл үлүүтэй болоо. Энэ хугасаа соо нүхэр Данилов ажалай журам эбдэгшэдтэй эбсэшэгүй тэмсэл ябуулжа, бригадынгаа ажалай бүтээсые эли бодо дээшэлүүлжэ эхилээ hэн. Мүнөө үедэ тэрэнэй бригада hара бүриингөө даабариие hайн шанартайгаар хододоо 140—150 процентээр дүүргэдэг болонхой.

И. БАЖЕНОВ.

Судна заhабарилгын заводой коллектив ерэхэ жэлэй навигацида бэлдэжэ эхилhээр хоёр hара болобо. Теплоход, баржануудые заhабарилгын хүдэлмэри мүнөө эршэ түгэсөөр ябуулагдажа байна.

Агууехэ Октябриин 50 жэлэй ойн баярай хүндэлэлдэ дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ судна заhабарилагшад эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, түсэбөөр хараалагдаhан ажал хүдэлмэреэ болзорhоо урид дүүргэхэ уялга баталан абанхай.

Эдэ үдэрнүүдтэ судна заhабарилагшад Ю. Дементьев, Г. Климов, И. Москвитин, Б. Аюшеев гэгшэд илангаяа үндэр бүтээсэтэйгээр ажаллажа, социалис мүрысөөндэ эрхимлэн шалгарна. Зураг дээрэ: токарь Иван Москвитин.

Д. БАЛДАНОВАЙ фото.

АМЖАЛТА

Бэшүүрэй саахарай заводой коллектив шэнэ табан жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө социалис мүрысөө дэлгэрүүлhэн байна. Тэрэнэй ашаар тус коллектив саахар үйлэдбэрилхэ жэлэйнгээ түсэб декабриин 18-да дүүргэбэ.

Бэшүүрэй саахар гаргагшад түсэбhөө гадуур 100 шахуу центнер саахар үгөө. Заводой инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд жэлэй дүүрэтэр үшөө 2664 центнер саахар хадагалдаг складта тушааха гэжэ шиидэбэ.

Заводой хүдэлмэришэдэй дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ халаанай мастернууд В. А. Федоров, Л. М. Мороз гэгшэд түсэбhөө гадуурхи энэ продукци үгэхэ этигэл найдабаритайгаар ажаллана. Саахар ехээр гаргахын түлөө ударна вахтада жагсаhан хүдэлмэрилэгшэд В. В. Соковникова, С. А. Слепнев, Я. К. Агафонов, А. В. Петров, Л. А. Калашников, Л. Мельченко, Е. Кузнецов гэгшэд эрхим ажалаараа шалгарна.

В. БОРИСОВ.

МОСКВАhАА МЭДЭЭСЭНЭ

Турциин Национальна Ехэ Суглаанда А. Н. Косыгин оробо

АНКАРА, декабриин 21. ТАСС-ай тусхай корреспондентнүүд А. Ступак, В. Попов иигэжэ дамжуулна:

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, тэрээнтэй суг ябалсаhан хүнүүд Турциин Национальна Ехэ Суглаанда мүнөө үглөөгүүр орожо, республикын сенадай түрүүлэгшэ Ибрагим Шевки Атасагун, Национальна палатын түрүүлэгшэ Феррух Бозбейли гэгшэдые бараалхаа.

Атасагун Советскэ Союзhаа ерэhэн айлшадые амаршалаа, Турцида богонихон саг соо аяншалга турок арадай ажабайдалтай, оронойи хүгжэлтэтэй танилсаха арга олгохо гэжэ найдажа байhанаа элирхэйлэн мэдүүлээ.

Республикын сенадай түрүүлэгшын кабинет соо сэхэ хөөрэлдөөн боложо, тэрэнэй үедэ сенадай түрүүлэгшын орлогшонор, сенадай президиумэй гэшүүд, сенаторнууд байлсаа. Национальна Ехэ Суглаанай байгууламжа болон тэрэнэй хүдэлмэри тухай И. Ш. Атасагун хөөрэжэ үгэhэн байна.

Советскэ Союзай, тэрэнэй составта ородог союзна республиканuудай, тусхайлбал Дунда Азиин республиканuудай ажабайдалаар сенадай түрүүлэгшэ hонирхоо. Казахстанай ажабайдал тухай, хүдөө ажахын болон промышленностиинь туйлалтанууд тухай Казахай ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ М. Бейсебаев хөөрэжэ үгөө.

Национальна палатын түрүүлэгшэ Феррух Бозбейлитэй хөөрэлдөөнэй үедэ тэрэнэй орлогшонор, палатын президиумэй гэшүүд, комиссинуудай түрүүлэгшэнэр болон депутадууд байлсаа. Турциин парламентын делегациин өөрынь түрүүлэлгэ доро Советскэ Союзда hаяхан аяншалхадаа hонирхоhон юумэнүүд тухайгаа Перрух Бозбейли хөөрөө, тэрэшэлэн Национальна палатын ажал ябуулгада хамаатай хэдэ хэдэн асуудалнууд тухай тоттожо хэлээ.

Уриhанайнь түлөө сенадай түрүүлэгшэдэ, национальна палатын түрүүлэгшэдэ А. Н. Косыгин баясхалан хүргөө, турок арадые совет хүнүүдэй үнэн зүрхэнhөө хүндэлдэг байhыень тэрээндэ дамжуулхые гуйгаа.

Удаань А. Н. Косыгин, тэрээнтэй суг ябалсаhан хүнүүд Турциин Национальна Ехэ Суглаанай байшангые хараа.

С. Демирельтэй А. Н. Косыгин хөөрэлдэбэ

АНКАРА, декабриин 21. (ТАСС). СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин Турциин премьер-министр Сулейман Демирельтэй декабриин 21-дэ хөөрэлдэжэ, советско-турецкэ харилсаануудай асуудалнуудаар, тэрэшэлэн хоёр оронииe hонирхуулдаг уласхоорондын зарим асуудалнуудаар hанамжануудаа мэдэлсэ.

Турциин президентые бараалхаба

АНКАРА, декабриин 21. (ТАСС). СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин Чанкая гэжэ ордон соохи хүдэлдэг байрадань орожо, Турциин Республикын президент Джевдет Сунай гэгшые бараалхаа.

Турциин Республикын президентын болон Советскэ правительствые толгойлогшын хоорондо хани халуун хөөрэлдөөн болоо.

ВЬЕТНАМ АРАД ИЛАЛТА ТУЙЛАХА!

Совет армиин түбэй байшан соо выставкэ нээгдэбэ

МОСКВА, декабриин 21. (ТАСС-ай корр.) Вьетнамай Арадай армиин байгуулагдаhаар 22 жэлэй ойдо зорюулагдаhан выставкэ Совет Армиин М. В. Фрунзын нэрэмжэтэ түбэй байшан соо мүнөөдэр нээгдээ. Аха дүү ороной зэбсэгтэ хүсэнүүдэй бии боложо хүгжэhэн түүхые, американ эзэрхэг түримхэйшүүлдэ эсэргүүсэн, ДРВ-гэй сэрэгшэдэй хэжэ байhан баатарлиг тэмсэлые энэ выставкэ харуулна.

ТАСС-ай мэдээсэл

„КОСМОС-137" НИИДЭВЭ

Газарые тойрон дабшадаг «Космос-137» гэжэ ээлжээтэ хэмэл одон Советскэ Союзhаа табигдаба.

1962 оной мартын 16-да ТАСС-ай соносхоhон программын ёhоор, замбуулинай дайдые саашадань шэнжэлхэдэ шухала болохо научна аппаратура хэмэл одон дээрэ тодхогдонхой.

Тоололго-согсололгын центр абтаhан мэдээнүүдые шэнжэлжэ байнхай.

ТАСС-ай мэдээсэл

„Луна-13" гэжэ замбуулинай ракетэ табигдаба

Замбуулинай дайдые шэнжэлэн мэдэхэ программын ёhоор 1966 оной декабриин 21-дэ Москвагай сагаар 13 час 17 минутада замбуулинай ракетэ Һара тээшэ шэглүүлэгдэн Советскэ Союзhаа табигдаба.

Ракетэ дээрэ «Луна-13» гэжэ автоматическа станци тодхогдонхой.

Һарые, тэрэ шадарайнь замбуулинай дайдые научна ёhоор саашадань шэнжэлхэ гээшэ станциин гол зорилгонь болоно.

1966 оной декабриин 21-дэ Москвагай сагаар 17 часта «Луна-13» гэжэ станци газарай нюрууhаа 44 мянган километр холо ошоод ябаа.

Станцитай радио-холбооной хоёр сеанс үнгэргэгдөө.

Телеметрэй мэдээнүүдэй ёhоор станци дээрэ тодхогдоhон аппаратура гэмгүй hайнаар хүдэлнэ.

БҮЛБЭНҮҮРТЭЙ ХУРЬГАН

Хэжэнгын совхозой суута хонишон Гамиля Гарифулинагай отарада үсэгэлдэр түрүүшын хурьган түрэбэ. Шэнэ hүрэгтэ эхи табигшын хүзүүндэ бишыхан бүлбэнүүр үлгэбэ.

А. БОРИСОВ.

ТҮСЭБ ДҮҮРГЭГДЭЭ!

Улаан-Үдын нарин-сэмбын фабрикын коллектив үсэгэлдэр жэлэйнгээ түсэб дүүргэбэ. Тус фабрикада хамта 1 миллион 390 мянган погонно метр бүд нэхэгдээ.

Е. ГОРЬКОВА.

ТҮРҮҮШЫНХЕЭ ҮНГЭРГЭГДЭБЭ

Буряадай АССР-эй Ниитын гурим сахиха министерство гэмтэ ябадал гаргагшадтай тэмсэхэ хэрэгтэ научно-техническэ хэрэгсэлнүүдые яажа хэрэглэхэ тухай научно-практическа конференци түрүүшынхеэ Забайкалида үнгэргэбэ.

Тэрээндэ хабаадагшад ниитын гурим сахилгын министр Д. Эрдынеевэй «Республикын МООП-ой эмхинүүд гэмтэ ябадал гаргагшадтай тэмсэхэдээ научно-техническэ хэрэгсэлнүүдые яажа ашагланаб», М. Конечных гэгшын «Баллистическэ экспертизэ хэрэглэхэ тухай» hонирхолтой элидхэлнүүдые зүбшэн хэлсээ.

Тус конференциин хүдэлмэридэ милициин таhагай начальнигууд, мүрдэгшэд, ГАИ-н ба паспортна столой, прокуратурын ба Верховно сүүдэй хүдэлмэрилэгшэд, эрдэм шэнжэлэлгын лабораторинууд, медицинскэ экспертизын түлөөлэгшэд болон бусад хабаадаа. Эрхүүгэй, Шэтын областьнуудай, Тувын АССР-эй түлөөлэгшэд ерээ.

Д. НИМАЕВ,
МООП-ой хүдэлмэрилэгшэ.

ШЭНЭ ВЫСТАВКЭ

Мэдээжэ француз уран зураашадай гайхамшагта зурагуудтай улаан-үдынхидые танилсуулхын тула Горькиин нэрэмжэтэ республиканска библиотекэдэ үсэгэлдэр тусхай выставкэ нээгдээ.

Мүн мүнөөдэр эндэ совет уран зохёолшо Анатолий Калининай «Дайнай сууряан» гэhэн номоор уншагшадай конференци үнгэргэгдэхэнь.

Е. ЖАРКОВА,
Горькиин нэрэмжэтэ республиканска библиотекын директорэй орлогшо.

ГУРБАН МЯНГАДАХИ

Буряадай АССР-эй арадай уран зурагша А. А. Окладниковай ба Е. И. Неволинагай зурагуудай выставкэ Улаан-Үдын Ц. Сампиловай нэрэмжэтэ музейдэ нээгдэhээр үнн болоогүй юм. Гэбэшье үсэгэлдэр эндэ 3000-дахи хүн ерэжэ хараба. Тус выставкэдэ ажалшадай, hурагшадай, студентнэрэй, сэрэгшэдэй 25 экскурсн эмхидхэгдээ.

М. ПИВОВАРОВ,
музейн директор.

ЛИТВАГАЙ ССР. В. И. Лениндэ зорюулагдаһан памятник Совет гүрэнэй 50 жэлэй ойн урда тээ Кремль соо табигдаха юм. Литвагай скульптор, Ленинэй шангай лауреат Гедиминас Йокубонисай бүтээл мүнөө жэл соносхогдоһон бүхэсоюзна конкурсын үедэ һайн сэгнэлтэ абаа. Тэрэнэй дурадхаһан проект бусад хэдэн уран зохёолшодой бүтээлнүүдтэй хамта конкурсын түгэсхэлэй турта табигдахаар шэлэгдэнхэй.

Вильнюсэй скульптор мүнөө тэрэ проектээ дүүргэжэ байна. Зураг дээрэ: Гедиминас Йокубонис В. И. Лениндэ табигдаха памятнигай проектын дэргэдэ.

ТАСС-ай фотохронико.

КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДТЭ

(Түгэсхэл. Эхиниинь 1-дэхи нюурта)

жэшээнүүд дээрэ харуулха хэрэгтэй. Журамые наринаар сахилга, гуримтай, эмхидэлтэй байлга, ажалдаа, социалис зөөридэ үнэн сэхээр хандалга хүн бүхэнэй гүнзэгы этигэл бодол, тэрэнэй бэеэ абажа ябаха гурим, эрхэтэн хүнэй нэн түрүүшын уялга болохо ёһотой.

Ажалшадые политическэ, экономическа талаар хүмүүжүүлгэдэ хүдэлмэришэдэй суглаануудай үүргэ ба удха шанарые дээшэлүүлхэ шухала. Тэдэнэй зүбшэн хэлсэхэ асуудалнуудые олон, һонирхолтой болгохо, манай ороной гадаадын, дотоодын политикын, ажахын болон соёл культурын байгуулалтын, предприятиин үйлэдбэридэхи ажал ябуулгын, ажалай журамые бэхижүүлхэ, совет хүнэй бэеэ абажа ябаха, даалгагдаһан үйлэдбэриин ба ниитын уялгануудаа коллективэй бүхы гэшүүдэй үнэн сэхээр дүүргэхэ тухай асуудалнуудые хамтын зүбшэн хэлсэлгэдэ олоор табиха. Хүдэлмэришэдэй дурадхалнуудай бэелүүлэгдэхын хойноһоо шанга хиналта тогтоохо, суглаанууд дээрэ дүүргэлтынь ябаса тухай мэдээсэжэ байха.

Хамтын суглаанууд дээрэ коллективэй дунда ябуулагдажа байһан хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин байдалые сагсоонь хаража байхыень партиина, профсоюзай организацинуудта дурадхагдана.

Залуу хүдэлмэришэдые ажалдаа журамтайгаар, гэр бүлэдөө бэеэ жэшээтэ һайнаар абажа ябахаар хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ партиина, профсоюзай, комсомолой комитедүүдэй, промышленна предприятинууд болон барилгануудай хүтэлбэрилэгшэдэй онсо анхарал хандуулагдаха болоно. Хүдэлмэришэн ангиин зэргэдэ байһанайнгаа, ниитын ашатуһатай ажалда дуратай, хүндэлдэг байһанайнгаа, коммунис ёһо гуримһаа хадуурдаг хүнүүдтэ эсэшэгүйгөөр хандадаг байһанайнгаа түлөө омогдүүрэн байхыень тэдээндэ хүмүүжүүлхэ шухала. Бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллахын тула бүхы эрхэ байдал хүбүүд, басагадта байгуулха, мэргэжэлээ түргөөр, һайнаар шудалхадань, техническэ болон юрэнхы эрдэмээ дээшэлүүлхэдэнь туһалха, тэдэнэй гэр байдалай, ажаһуудалай, соёл культурын эрилтэнүүдые хангаха тухай сагүргэлжын анхарал оролдолго гаргажа байхые дурадхагдана. Предприятинуудта түрүү дүй дуршалэй һургуулинуудые, техническэ курсануудые байгуулха, залуушуулай дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулхын тула үни урданай хүдэлдэг хүдэлмэришэдые эдэбхитэйгээр хабаадуулха болоно. Залуушуулые политическэ, ажалай талаар хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ комсомолой организацинуудай үүргые дээшэлүүлхэ.

Ажалай журамые бэхижүүлгэдэ профсоюзай комитедүүдэй үүргэ ба удха шанарые дээшэлүүлхыень КПСС-эй обкомдо, профсоюзуудай областной советтэ дурадхагдаа. Журамтайгаар, эмхидэлтэй байхаар хүмүүжүүлгэдэ социалис мүрысөө, коммунис ажалай түлөө хүдэлөөе хүсэд дүүрэнээр хэрэглэхэ. Ажалай социалис журамые бэхижүүлхын түлөө тэмсэлэй асуудалнууд социалис мүрысөөнэй гол зүйл боложо, мүрысөөнэй дүнгүүдые гаргахада, хараада абтагдаха ёһотой. Профсоюзай организацинууд болбол үйлэдбэриин хэрэгтэ үдэр бүри оролсожо байха, ажал болон техникын аюулгүйе хангаха хэрэгые һайжаруулгада улам ехэ эдэбхи үүсхэл, хүсэл оролдолго гаргаха, ажалшадые ажаһуудалай ба соёл культурын талаар хангалгада бүри ехэ анхарал хандуулха, кадрнуудые удаан сагсоо хүдэлгүүлхэ, үйлэдбэриин тогтууритай коллективүүдые бүридхэхэ хэрэгтэ туһалха уялгатай. Хүдэлмэришэд болон албахаагшадые ажалда дуратайгаар хүмүүжүүлгэдэ цехүүдэй профорганизацинуудай, профгруппануудай үүргые дээшэлүүлхэ шухала. Ажалай хуули ёһые сахихын хойноһоо хиналтаяа профсоюзай организацинууд шангадхаха болоно.

Ажалдаа журамтайгаар хандаха үзэл бодолоор хүмүүжүүлхэ, предприятинууд, организацинууд болон эмхи зургаануудта, тэрэшэлэн ажалшадай ажаһуудаг газарта жэшээтэ журам гурим байгуулха талаар ажалшадай депутадуудай областной, городуудай, районуудай Соведүүдэй харюусалгые дээшэлүүлхыень КПСС-эй обкомдо дурадхагдаа. Городой транспортын, худалдаа наймаанай, ниитын эдеэ хоолой, коммунально-ажаһуудалай талаар хангалгын предприятинуудай, үхибүүдэй эмхи зургаануудай хүдэлмэриие һайжаруулха хэмжээнүүд абтагдаха болоно.

Партиина, советскэ, профсоюзай болон ажахын организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд эрхэтэдтэй уулзахын тула тэдээндэ эгээн тааруу саг тогтоохо, тиигээд тэдэнэй гуйлта болон мэдүүлгэнүүдээр табигдаһан асуудалнуудые түргөөр, дары шиидхэхэ уялгатай.

Ажалшадые хүмүүжүүлхэ, ажалай журамые шангадхаха хэрэгые һайжаруулгада шэглүүлэгдэһэн хэмжээнүүдые зохёогоод, бэелүүлхыень партиин обком, горкомууд, райкомуудта, партиина эхин организацинуудта, профсоюзай комитедүүдтэ даалгагдаба. Гүнзэгы мэдэрэлтэй, журамтай байхаар хүмүүжүүлхэ талаар партиина, советскэ, профсоюзай, комсомолой организацинуудай ябуулдаг хүдэлмэриие ходо шэнжэлжэ байха, хүнүүдэй дундахи эмхидхэлэй, политическэ хүдэлмэреэ һайжаруулгадань КПСС-эй XXIII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлгэдэ бүхы хүсэеэ элсүүлгэдэнь шухала хэрэгтэй туһаламжа хүргэжэ байха бологдоно.

Цехүүдэй партиина организацинуудые хүтэлбэрилхэ хэрэгээ һайжаруулха, ажалай болон үйлэдбэриин журамай түлөө тэдэнэй харюусалгые дээшэлүүлхэ, коммунист, комсомолец бүхэнэй ажалдаа, гурим журам сахилгада жэшээ харуулжа байхыень, парти болон правительствын шиидхэбэринүүдые дүүргэхэ хэрэгые эмхидхэгшэ байхыень туйлаха шухала гэжэ партиина комитедүүдтэ дурадхагдана.

Промышленностиин барилгануудай, транспортын, предприятинуудай, эмхи зургаануудай коллективүүдтэ ажалай социалис журамые бэхижүүлхэ талаар хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин хэмжээе саашадань дээшэлүүлхэ зорилгоор иигэжэ дурадхагдана:

— Союзна республиканудай компартинуудай ЦК, КПСС-эй крайкомууд болон обкомуудта: ажалдаа гүнзэгы мэдэрэлтэйгээр хандаха үзэл бодолтойгоор, журамые нарин нягтаар сахиха үзэл бодолтойгоор ажалшадые хүмүүжүүлхэ, ябадалые хангаха;

—үйлэдбэриин, предприятинуудай материально-техническэ хангалгые түсэблэхэ хэрэгэй, ажалай эмхидэл болон үйлэдбэрине, хүдэлмэришэдэй ажалай эрхэ нүхэсэлнүүдые һайжаруулха хэмжээнүүдые абахыень үйлэдбэри дээрэ һайн гурим ба эмхидэл хангахын түлөө, предприяти болон барилганууд дээрэ ажалай болон үйлэдбэриин журамые шангадхахын түлөө ажахын хүтэлбэрилэгшэдтэ эрилтээ дээшэлүүлхыень СССР-эй министерствэнүүд болон ведомствэнүүдтэ, союзна республиканудай Министрнүүдэй Соведүүдтэ дурадхагдаа.

Хүдэлмэришэн ангиин үйлэдбэриин ажал ябуулга болон оюун ухаанай ажал хэрэгые эли тодоор харуулхые, тэрэнэй революционно болон дайшалхы ёһо заншалые, гүнзэгы мэдэрэлыень, мэргэжэл шадабаритай байһыень, ажалай габьяануудынь үргэнөөр тараан нэбтэрүүлхые центральна болон нютагай газетэнүүдэй, журналнуудай редакцинуудта, номой хэблэлдэ, СССР-эй Культурын министерствэдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи хэблэлэй талаар комитедтэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи радио-дамжуулгын ба телевидениин талаар комитедтэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи кинематографиин комитедтэ, СССР-эй уран зохёолшодой союзда, СССР-эй уран зураашадай союзда, СССР-эй композиторнуудай союзда дурадхагдана. Манай ехэ ороной баялигай, түгэс хүсэнэй эшэ үндэһэн байһан ажалай зохёон байгуулхы, шэнэдхэн хубилгаха хүсые дүүрэнээр, гоё һайханаар харуулха, ажалша хүнэй, материальна баялиг байгуулагшын бүхы агууехэ хүсыень харуулха, манай обществын эгээн түрүү, эгээн эмхидэл ехэтэй, хүтэлбэрилхы хүсэн байһан хүдэлмэришэн ангида гүнзэгы омог баяртайгаар, нэрэ хүндэтэйгөөр хандахые хүмүүжүүлхэ бологдоно. Хүдэлмэришэ уг гарбалтай хүнүүдэй ажабайдал болон ажал ябуулгада зорюулагдаһан документальна фильмүүдые, номуудые саг үргэлжэ гаргаха хэрэгые эмхидхэхэ, хэблэлдэ, радио болон телевидениидэ, клубуудта, Культурын байшангуудта хүдэлмэришэ уг гарбал таниие, үни удаан ажаллаһан хүнүүдые, ажалай түрүүшүүлые, үнинэй хүдэлмэришэд, мастернууд, конструкторнууд, технологууд болон хото, хүдөөгэй элитэ хүнүүдые баяр ёһололоор хүндэлхэ ябадалые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ хэрэгтэй.

Хүдэлмэришэн залуушуулай, илангаяа эдиршүүлэй ажабайдал, ажал хэрэг, ажаһуудалые залуушуулай журналнууд болон бусад хэблэлдэ һайнаар харуулхыень ВЛКСМ-эй ЦК-да, СССР-эй уран зохёолшодой союзай правленидэ дурадхагдана.

СССР-эй прокуратура, СССР-эй Верховно Совет болбол ажал тухай хуули ёһые наринаар сахихын хойноһоо хиналтаяа шангадхаха, ажалай талаар гараһан арсалдаануудые сүүд болон прокуратурын органуудта сагдоронь хаража байха, ажалай арсалдаануудай гарадаг шалтагаануудыень бэдэрэн олохо ба тэдэниие усадхалгада эдэ органуудай үүргые дээшэлүүлхэ уялгатай.

АРАДУУДАЙ ХООРОНДЫН ЭБ НАЙРАМДАЛ, ХАНИ БАРИСАА БЭХИЖҮҮЛХЫН АША ТУҺАДА

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй заседани

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй заседани декабриин 20-до Кремль соо болоо. Австриин Республикада СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорныйн гүрэн түрын хэрэгээр аяншалгын дүнгүүд, тэрэшэлэн СССР-эй Верховно Соведэй депутат, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн Г. И. Воронов түрүүтэй СССР-эй Верховно Соведэй делегациин Великобританида, СССР-эй Верховно Соведэй депутат, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь П. Н. Демичев түрүүтэй СССР-эй Верховно Соведэй делегациин Камбоджодо аяншалга тухай мэдээсэлнүүд заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ.

Австрида аяншалга долоон үдэрэй турша соо үргэлжэлөө гээд Н. В. Подгорный мэдээсээ. Энэ аяншалга хани ёһоной оршон байдалда үнгэрөө. Энээндэ, илангаяа орон соогуур аяншалгада хүн зон ехээр һонирхоо. Австриин гүрэнэй ажал ябуулагшадтай болоһон хэлсээнүүд болон хөөрэлдөөнүүд намдуу түбшэн һайн оршон байдалда үнгэрөө. Советско-австрийска харилсаануудай хүгжэлтэ тушаа Австриин тала хэлсээнүүдэй үедэ һайн сэгнэлтэ үгэһэн. Политическэ, экономическа, научно-техническэ болон соёл культурын талаар эдэ харилсаа саашадань хүгжөөхые хүсэжэ байһанаа элирхэйлэн мэдүүлээ. Энээнтэй дашарамдуулагдан, хэдэ хэдэн политическэ асуудалнууд хаража үзэгдэһэн байна. Гүрэнэй даалгабариин ёһоор абаһан уялгануудаа Австриин мүнөөнэй правительство хэлбэришэгүйгөөр дүүргэхэ, хододоо бэеэ абанги байха политикые батаар баримталха гээд федеральна канцлер Клаус нэгэтэ бэшэ онсолон тэмдэглэһэн байна. Бэеэ абанги, бүрин эрхэтэ гүрэн байха талаар өөрынгөө хараа бодолые бэхижүүлхэ зорилгоор Австриин гаргадаг хүсэлэл оролдолго Советскэ Союзай зүгһөө саашадаа хүсэдөөр, үнэн сэхээр дэмжэгдэдэг байха гэжэ манай талаһаа дахяад лаблан хэлэгдэһэн байна.

Уласхоорондын хэдэ хэдэн асуудалнуудаар тусхайлбал, ядерна зэбсэг тараан дэлгэрүүлхэгүй тухай договор баталха зүүн болон баруун оронуудай хоорондохи харилсаануудтахи шахардалгые һуларуулха, ядерна зэбсэг али бүхы талаар туршалгые болюулха асуудалнуудаар Австриин тала маанадтай адли гү, али адлирхуу хараа бодол баримталдаг гэжэ хэлсээнүүд харуулаа гээд Н. В. Подгорный үргэлжэлүүлэн хэлээ. Эб найрамдал хангаха зорилгоор бэеэ абанги гүрэнүүдэй эдэбхитэй ябуулгахэхэнь шухала гэжэ Австриин гүрэнэй болон политическэ ажал ябуулагшад тоолоно.

Советско-австрийска харилсаа али бүхы талаарнь хүгжөөхэ, гадаадын политикын хэдэ хэдэн асуудалнуудаар бүри нягта холбоо байгуулха, хоёр ороной гүрэнэй ажал ябуулагшадай хоорондохи нюурааяа уулзалгые дэмжэхэ зорилгоор Австри тушаа Советскэ Союзай бэелүүлдэг политика яһала зүб зүйтэй байгаа гэжэ аяншалгын дүнгүүд гэршэлэн харуулаа гээд Н. В. Подгорный үгынгөө түгэсхэлдэ хэлээ.

Советскэ парламентска делегациин Великобританида аяншалһан тухай заседани дээрэ Г. И. Воронов мэдээсэл хээ. Англиин гүрэнэй болон ниитын ажал ябуулагшадай зүгһөө, мүн жиирэй хүн зоной зүгһөө СССР-эй Верховно Соведэй делегацида һайнаар, анхаралтайгаар хандадаг байһыень тэрэ онсолон тэмдэглээ. Советскэ Союзда хүндэтэйгөөр, хани ёһоор хандалгын мэдэрэл Англиин арадай дунда гүнзэгыгөөр дэлгэрэнхэй. Манай орон—тэрэнэй экономико, наука болон культура тухай ехээр һонирхолгые манай оронуудай хоорондохи худалдаа наймаанай, научно-техническэ болон бусад холбоо барисаа хүгжөөхэ эрмэлзэлгые бидэнэр хаа хаанагүй ажаглан харадаг байгаабди. Англиин парламентаринуудтай хуушанайнгаа холбоо барисаа һэргээхэ, шэнэ туһатай холбоо байгуулха, мүн олон тоото уулзалгануудай үенүүдтэ Англиин гүрэнэй болон ниитын ажал ябуулагшадта, ажал хэрэгэй хүнүүдэй түлөөлэгшэдтэ, элдэб ажал эрхилдэг хүнүүдтэ КПСС-эй болон Советскэ правительствын политикые тайлбарилха, мүнөөнэй дэлхэйн асуудалнуудые маанадай ямараар ойлгодог байһые, тэдэниие шиидхэхэ замуудые найруулан хэлэхэ арга боломжо энэ аяншалга олгоһон байна.

Европодохи аюулгүй байдал хангаха асуудалнуудаар советскэ тодорхой дурадхалнуудые Англиин олон парламентаринууд угаа балараар, буруугаар ойлгодог байна гээд Г. И. Воронов тэмдэглээ. Англичанинуудтай хөөрэлдэхэдөө, Европо түби дээрэ тохёолдоһон байдалда советскэ делегаци өөрынгөө сэгнэлтэнүүдые үгэһэн байна. ФРГ-гэй зүг үһөө нэхэхэ хараа шэглэлэй, мүн атомна зэбсэгтэй болохо, Европодохи оршон байдал һайжаруулгада һаад ушаруулха, дэлхэйн хоёрдохи дайнай дүнгүүдые хубилгаха зорилгоор ФРГ-гэй хэдэг һэдэлгэнүүдэй аюултай байһанда хөөрэлдөө хэгшэдэйнгээ анхаралые хамагай түрүүндэ хандуулһан байнабди. Бухарестскэ деклараци Европодохи оршон байдалые хүсэдөөр һайжаруулха һайн үндэһэ һуури боложо үгэнэ гэжэ онсолон тэмдэглэгдээ.

Бүхы һалбаринуудай талаар советско-английска харилсаа үргэдхэн һайжаруулхые, Великобританиин парламентын болон СССР-эй Верховно Соведэй хоорондо холбоо барисаа хүгжөөхые эрмэлзэжэ байһанаа Англиин түлөөлэгшэд маанадтай хөөрэлдэхэдөө хододоо онсолон тэмдэглэдэг байгаа гээд Г. И. Воронов хэлээ.

Удаань П. Н. Демичев үгэ хэлээ. Камбоджодо ерэһэн түрүүшын үдэрһөөмнай эхилэн, СССР-эй Верховно Соведэй делегацида ехэ һайн анхарал хандуулагдаа. Советскэ парламентска делегациин айлшалжа ерэлгэ ехэ удха шанартай гэжэ камбоджынхид тоолодог байгаа.

СССР-эй Верховно Соведэй депутадууд Камбоджын гүрэнэй ажал ябуулагшадтай уулзахадаа, Советскэ Союзай гадаадын болон дотоодын политикын гол ёһонууд болон уг зорилгые дэлгэрэнгыгээр найруулан хэлээ, советско-камбоджско харилсаануудай, уласхоорондын байдалай шухалын шухала асуудалнуудаар баримталагдадаг хараа бодолые тайлбарилаа.

Вьетнамда США-гай хэдэг эзэрхэг түримхэй ябуулгануудта, Камбоджын хилэнүүд дээрэ таһалгарлагүй хэгдэдэг харата аашануудта камбоджынхид өөһэдынгөө зүгһөө анхарал хандуулһан байна. Вьетнамда боложо байһан тулалдаанай хажуу тээ байхые эрмэлзэжэ байһанаа камбоджынхид онсолон тэмдэглээ, амгалан, бэеэ абанги бүлэглэлнүүдтэ хабаадалсахагүй политика саашадаа баримталха хүсэлэнтэй байһан тухайгаа мэдүүлээ. Тиихэтэеэ хамта ДРВ-тэй болон Урда Вьетнамай патриодуудтай һанал сэдьхэлэй, политическэ талаар талархажа байһан тухайгаа мэдүүлээ. Тэдэнэр Советскэ Союзай дүүргэдэг үүргые үндэрөөр сэгнээ, бэеэ даанхай байдалайнгаа түлөө тэмсэжэ байдаг арадуудта урдань, мүнөө СССР-эй үзүүлдэг ехэ дэмжэлгэ болон туһаламжа тухай баясхалангай мэдэрэлтэйгээр хэлэдэг байгаа. Уласхоорондын гол асуудалнуудаар Камбоджын болон Советскэ Союзай баримталдаг хараа бодол аб адли гү, али тон дүтэрхы байдаг гэжэ делегациин уулзаһан парламентын хүтэлбэрилэгшэд, гүрэнэй ажал ябуулагшад нэгэтэ бэшэ тэмдэглэдэг байгаа.

СССР-эй Верховно Соведэй делегациин аяншалга СССР Камбоджо хоёрой хоорондохи хани барисаа, политическэ харилсаа холбоо бэхижүүлгэдэ, гүрэнэй болон ниитын ажал ябуулагшадтай, энэ оной сентябрьда һунгагдаһан шэнэ правительство болон парламентын гэшүүдтэй холбоо барисаа хүгжөөлгэдэ туһалаа гээд П. Н. Демичев үгынгөө түгэсхэлдэ хэлээ.

Гүрэн түрын хэрэгээр Австриин Республикада аяншалгынгаа үедэ СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный, Англи болон Камбоджодо аяншалһан СССР-эй Верховно Соведэй делегацинуудай хэһэн ажал ябуулгые СССР-эй Верховно Соведэй Президиум һайшаагаа.

(ТАСС).

СЭЛЭНГЫН АЙМАГТА

50 жэлэй ойдо

Аймагай «Знани» бүлгэмэй пленум һаяхан болобо. Совет засагай тогтоһоор 50 жэлэй ойдо бэлэдхэлтэй дашарамдуулан, аймагта лекционно пропаганда һайжаруулха хэмжээнүүд тухай элидхэл КПСС-эй райкомой секретарь Л. Ц. Цоктоев хэбэ.

Бүлгэмэй 300-аад гэшүүд хүн зоной дунда эрдэм һургаал дэлгэрүүлхэ талаар горитойхон хүдэлмэри ябуулна гэжэ пленум дээрэ тэмдэглэгдээ. Загастайн, Урмын-Адагай, Билюутын эхин организацинууд ажалшадай дунда ойлгуулламжын, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һайнаар ябуулна. Эдэ тосхонуудта лекци, элидхэл сагсагтаа элдэб асуудалнуудаар хэгдэдэг болонхой.

Зүгөөр бүлгэмэй хүдэлмэридэ ехэхэн дутагдалнууд бии. Тус аймагта 1500 гаран багшанар, медицинын хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд хүдэлдэг. Теэд тэдэнэй олонхинь лекционно хүдэлмэридэ хабаадалсанагүй. Сэлэн-Дүүмэдэ, Галуута-Нуурай станци дээрэ, Ноёхондо лекци, элидхэлнүүд үсөөн уншагдана.

Пленум дээрэ лекционно хүдэлмэри эрид һайжаруулха тодорхой хэмжээ ябуулганууд хараалагдаба.

Залуушуулай найр наадан

ВЛКСМ-эй райкомой үүсхэлээр Гусиноозёрск городто үйлэдбэриин түрүүшүүл-залуушуулай аймагай слёт үнгэргэгдэбэ. Комсомолой райкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр Шангаев слёдто хабаадагшадые халуунаар амаршалжа, ажал хүдэлмэридэнь, ажаһуудалдань шэнэ амжалта хүсөө.

Слёт дээрэ ВЛКСМ-эй XV съездын делегат 2/5-дахи шахтын бульдозерист Иван Павлов, Галуута-Нуурай түмэр замай станциин депогой хүдэлмэришэн Тамара Кокорина, Гусиноозерск городой оёдолой фабрикын мастер Анна Макашова гэгшэд ажал хүдэлмэри тухайгаа, хайшан гэжэ амардаг, сэнгэдэг тухайгаа һонирхолтойгоор хөөрэжэ үгэбэд.

Һүүлээрнь үйлэдбэриин түрүүшүүл-залуушуудта ВЛКСМ-эй райкомой Хүндэлэлэй грамота болон үнэтэ бэлэгүүд барюулагдаа. Шанда хүртэгшэдэй дунда эрхим шахтёрнуудай нэгэн Леонид Шагунов, шофер Леонид Власов, Гусиноозёрск ТЭЦ-эй машинистын туһалагша Светлана Димова гэгшэд бии.

Слёдой түгэсхэлдэ ехэ концерт, хатар наадан болоо.

Г. ЦЫРЕНОВ.

ХҮСЭ ШАДАЛАА ЭРШЭДХЭН

Эдэ үдэрнүүдтэ һарьдаг уулын шобхо оройгоор һалхи шуурган, саһа бордоһон эшхэрэлдэнэ. Жоробонхойн болдог дабажа, дабаан дээрэ гарахада хойто хажуудань огторгой өөдэ сорьён ёлойлдоһон мантан томо үндэр нюсэгэн һарьдагууд хүтэрэлдэн жэрылдэнэ.

Хадын хормойдо дүтэлхэдэ хүрмэгтэжэ хүрэһэн шэнэһэн модон унагаагданхай, жалгын хоёр хажуугаар ялайлдан харагдана. Шэнэ барилгада модон бэлдэгдэнэ. Барилгашад Владимир Будаев, Балю Гармаев Сашдак Онгоров, колхозой тракторист Николай Тагланов, хонишон Владимир Мункопов, Наста Будаев гэгшэд барилгын модо бэлдэнэ. Эдэнэр һаяхан һаалишадай, хонишодой байха гэрнүүдые барижа дууһаа.

Энэ жэлдэ «Улаан-Аха» колхоз үбһэ тэжээл горитойгоор бэлдэжэ абанхай. Баян-Гол һууринда нютагай үүлтэрэй фермэ байрлана. Колхозой түрүү һаалишан Хама-Сырен Лопсонова жэл бүри ехэ һү һаажа, аймаг соогоо суурхадаг. Мүнөөшье жэл муу бэшэ үрэ дүн туйлаа. Жэлэйнгээ түсэбые хоёр һара урид дүүргэв. Үнеэн бүриһөө 800 литр һү һаагаа. Манай эндэхи нютагай үүлтэрэй үнеэдһээ эды шэнээн һү һааха гээшэ бараг һайн үрэ дүн гэжэ тоолоодог. Һаамхай үнеэдтээ нэмэлтэ тэжээл үгтэжэ эхилээ.

Мүнөө энэ колхоздо оройдоол 80 гаран хайнаг тоологдоно. Энэ малые түс ажахы түргөөр олошоруулдаггүйнь тэмшэлтэй. Хадалиг газарта хайнаг малые үсхэбэрилхэдэ эгээл таатай бшуу. Хайнаг малай мяхан шанартай, һүниинь тоһолиг, шэрхи бэетэй, даараха хүрэхые мэдэхэгүй, солбон сорой, ямаршье эгсэ үбэр уулада гараад бэлшэжэ ядахагүй.

Ахын суута һаалишан Сыбык-Жап Бальжаровна Тагланова гуша гаран жэл соо һаалишанаар ажаллана. Тэрэ мүнөө даажа байһан хайнаг үнеэдһээ хамта 12.000 килограмм һү һаажа, жэлэйнгээ түсэбтэ даабарие 60 хоногоор уридшалан дүүргээ. Мүнөө 1967 оной түсэбөө ажаллажа байна. Агууехэ Октябриин революциин 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ колхозой һаалишад өөһэд хоорондоо социалис мүрысөө эмхидхэж, эршэтэйгээр ажаллажа оробод. Жэшээлэ, нүхэр Тагланова ерэхэ жэлдэ харууһалдаг үнеэдһээ 13000 килограмм һү һаажа, үнеэн бүриһөө тугал абажа түлжүүлхэ гэһэн уялта хараалаанхай.

Абаһан уялгаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын түлөө һаалишад Г. Цыбикова, Н. Тубанова, С-Ж. Тагланова гэгшэд мүнөөнһөө оролдолго хэшээд гаргана. Үнеэдтээ тэжээл һайнаар буйлуулжа эдюулнэ. Үбэлэй хүйтэндэ уһа бүлеэдхэн уулгадаг.

Алаг-Шулуундахи хоёрдохи бригадын хэдэн һаалишад эндэхи гүүртын һаалишадые мүрысөөндэ урингхай. Мүрысөөнэй эршэ хүсэн үдэр ерэхэ бүри шангадана. Ехэ һүнэй түлөө һаалишан бүхэн оролдоно.

Һаалишан Евдокия Аюшеевна Ивановае дурдангүй гарахын аргагүй. Энэ нүхэрнай ажал хүдэлмэридөө абьяастай бэрхэ. Харууһалжа байһан үнеэдынь тобир тарган. Булта тунжан үнеэд юм. Үнеэн бүриһөө 550 килограмм һү һаажа, жэлэйнгээ түсэбые хоёр һараар уридшалан дүүргэв. Сүүдхын 28—30 килограмм һү һаана. Энэ нүхэрнай наһаар залуушье һаа, ажалай баян дуршэлтэй. Эршэтэ ажалаараа аймаг соогоо шалгарһаар үнинэй. Һаяхан Евдокия Аюшеевна коммунис партиин гэшүүн боложо абтаба.

Д. ДУГАРОВ.

Аха.

ТАДЖИГАЙ ССР. Гераутинска гүбээгэй мянга гаран гектар шэнэ газар элдүүрилэгдэнхэй. Мүнөө тэрэниие улам үргэдхэхэ хүдэлмэри хэгдэжэ үргэлжэлһөөр. «Таджикгидростройн» № 11 СМУ-гай оньһожоруулагдамал 10 отряд эндэ хүдэлмэрилнэ. Эдэнэр уһалха һубаг ханаабуудые, коллекторнуудые татана, плантациин газар жэгдэлнэ. Зураг дээрэ: уһалалгын 6 метр хэмжээтэй түмэр-бетон хоболнуудые табина.

ТАСС-ай фотохронико.

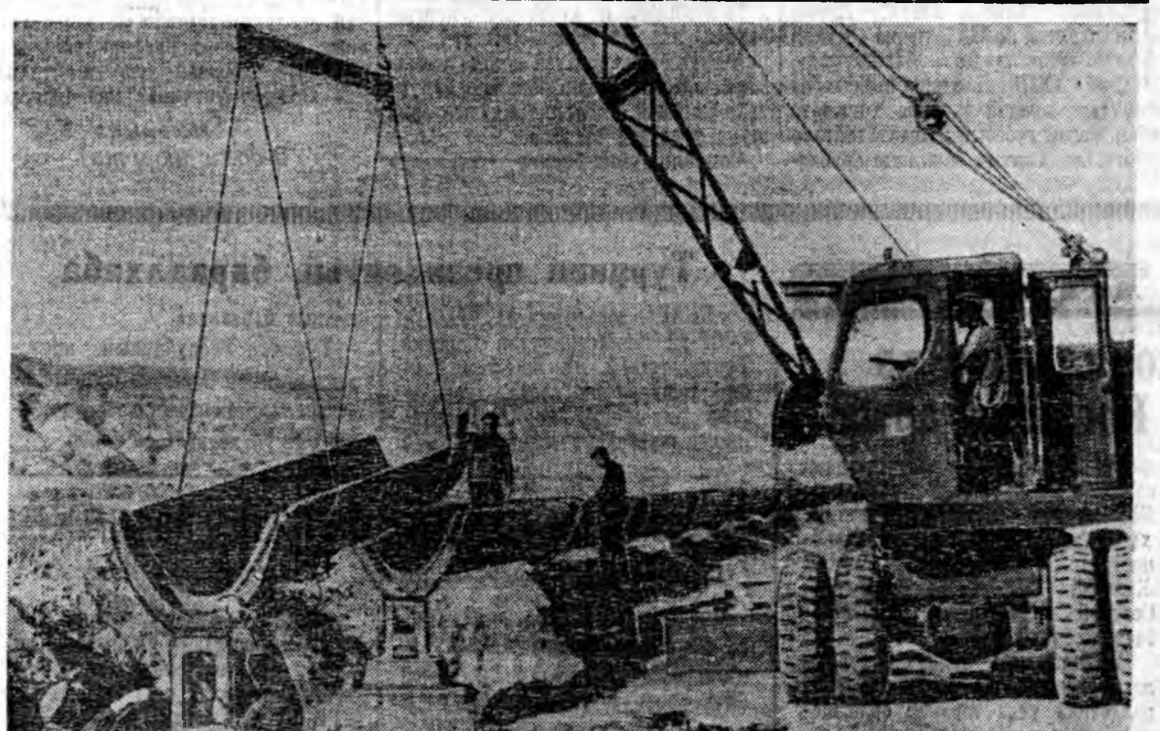

СОШОРДОМО ДОХЁО

УРАГШАГҮЙДЭҺЭН ФЕРМЭ, УРМАА ХУХАРҺАН ГАХАЙШАД

Хурамхаанай совхозой гахайн фермэ өөдэлнэгүй гэжэ дуулдаһаар үнинэй. Жэл бүри эндэ олон гахай үхэл гарзада ородог. Һүүлэй гурбан жэлдэ энэ фермэдэ аяар 1150 гахай гарзалаа. Ушар тиимэһээ гахайн фермэһээ олзо орохын орондо, миил гарза гарана. Хэрбээ нёдондо 37 мянган түхэригэй гарза хэбэл, мүноо жэл тэрэнь 20 мянгада хүрөөд байна.

Яахадаа энэ фермэ урагшагүйдэнэб гэжэ ойлгохын тулада тэндэ һаяхан хүрөөбди. Гахайнуудай байра соо ороходомнай харанхы манан угтаба. Нюдөө харахын аргагүй. Тойроод нуур шалбааг тогтошонхой. Гахайнуудай эдеэлдэг газарта бүришье һаа нойтон. Үһээһээнь бороогой орожо байһан мэтэ д[illegible]на. Энэ юун дээрэһээ болоноб гэхэдэ, байра соонь вентиляци үгы.

Иимэ ехэ шиигтэй байрада байһан поршоонхонууд хаанаһаа оодэлхэб! Үбэлжэлгэдөө байраа муугаар бэлдэжэ ороһон дээрэһээнь поршоонхонууд хүйтэ абажа, элдэб үбшэндэ нэрбэгдэнэ.

— Гахайнуудта элдэб витаминтай тэжээл үгтэнэгүй. Нэгэл янзын тэжээл эдижэ байхадаа гахайнууд хаанаһаа оодэлхэб даа. Саһа, шорой болошоһон таряа асаржа, тэрэнээ бутаруулаа болоод, халуун уһанда холижо үгэнэбди. Гахайнуудые иигэжэ тэжээһэнэй ашань бага,—гэжэ фермые даагша нүхэр Хубушенов гомдоно.

Нээрээшье гахайнуудта иимэ эһээгдэһэн бурдууһаа бэшэ юумэн үгтэнэгүй шахуу.

Байдалайнгаа бирагүй хадань гахайшад урмаа хухаранги. Тэдэнэй ажалынь аргагүй хүндэ. Фермэ дээрэхи ашаа ехэтэй хүдэлмэринүүд орой оньһожоруулагданагүй. Гахайн байраһаа шэбхэ шабааһыень гараараа сэбэрлэнэ.

— Хүдэлмэримнай ехэ. Ажалыемнай хүнгэдхэхэ тушаа совхозой хүтэлбэрилэгшэд анхарал хандуулнагүй, туһа хүргэнэгүй. Салин хүлһэншье бага. Һарадаа хэды ехэ ажал хээд, орой гушаад—дүшөөд түхэриг абанабди. Амаралташье гэжэ манайда үгы,—гэжэ гахайшад гомдоно.

Бодсод үзэхэдэ, гахайшадай эрилтэ зүбтэй. Гахайшадые ажалдань урмашуулха хэмжээнүүд абтадаггүй байна.

Үбэлэй, хүйтэнэй шангадаха бүри фермын байдал бэрхэтэй болоно. Совхозой хүтэлбэрилэгшэд бэлыень хаража, энэ фермэеэ үгы хэхэшье һанаатай. Теэд юугээрээ гүрэндэ мяха тушааха, түсэбөө дүүргэхэ гээшэб?

Совхозой хүтэлбэрилэгшэдэй иимэ һанаа бодолтой байһан дээрэһээ эмэ гахайнууд олоороо үрэжүүлэгдэнгүй үлэшоо. Жэшээнь, фермын 150 эхэ гахайнуудай оройдоо 70-ниинь ороондо оруулагдаһан.

Г. РИНЧИНО,
манай корр

Баргажан.

Баргажанай аймагай Баян-Голой дунда hургуулиин 10-дахи классай hурагшад «Бүхы классаараа түрэл колхоздоо ажаллая» гэлсэhэн байгаа. Тэрэ үүсхэлые эдэбхитэдэй нэгэн Сопя Доржиева Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз ерээ hэн. Энэ залуухан басаган hаалишан болохо гэhэн үни заяанайнгаа эрмэлзэлые одоошье бэелүүлээ. Мүнөө комсомолка Сонин гар эсэхээ болёо, урданай түрүү бэрхэ hаалишадай дүй дүршэл шудалаа—сэхыень хэлэхэдэ Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой түрүү hаалишадай дэргэдэ гараанхай, Баргажан нютагтаа суурхана. Танай урда И. Кузнецовой буулгаhан фото-зураг дээрэ Сопя Доржиева.

Хүдэлмэришэн ангиин түлөөлэгшэдбди...

ЗАЛУУ ХҮДЭЛМЭРИШЭДЭЙ хамтын байра. Үшөө айл бүлэгүй хүбүүд, басагад... Бидэнэр өөр өөртөө адли бэшэбди. Эрдэм hургаалнай, ажабайдалаймнай дүй дүршэл, наhамнайшье ондо ондоо. Эрилтэмнайшье ондо ондоо хэбэртэй. Гэбэшье манда бултандамнай хабаатай асуудалнууд олон. Тэдэнэй шухала шухалыень тоолоходо иимэ: бидэнэр ажалайнгаа hүүлээр юугээр hонирхонобибди? Юу хэнэбибди? Яажа сүлөөтэй сагаа үнгэргэнэбибди?

Би уран зохёол гэхэhээ газетэдэ юрын статьяшье бэшэжэ үзөөгүйб. Тиимэhээ минии энэ бэшэгэй мохоошог хэлые, хөөрөөнэймни агшам холбоогүйе хүлисэхые гуйнаб.

Манай ажалай үдэр үглөөнэй найман сагта эхилнэ. Энэ сагые эртэшье, оройшье гэжэ хэлэхын аргагүй: зунай үедэ наймада наран дээрэ гарашоод байдаг. Үбэлдөө—үшөө харанхы, заримдаа хажуудаа байhан хүршэеэ обёорхоошье бэшэ болодог. Энэ саг маанадта, модошо дархадта, ехэ тааруу. Эртэшье, оройшье бэшэ ха юм. Үбэлдөө үшөө hэреэгүй үйлсөөр арюун агаараар амисхалан алхалхада хэды гоёб, бэедэ хэды хүнгэн бэ! Ажалдаа хүрэхэдэшни бодхоогдожо байhан барилгашни үльгэр түүхын ямар нэгэн баатар шэнги ами орон, уухилжа, аахилжа эхилхэ: мантан томо крануудай, тракторнуудай мотоорнууд хүнхинэнэ. Барилгашадай оог хашхараан, шог энеэдэн гарана бшуу. Барилга дээрэ гараhан хүнүүдэй дүрсэнүүд үшөө бүрэнхыдэ огторгойдо hиилэгдэhэн зурагуудтал адли агша.

Ажалайшье үдэр түргэн ошодог даа. hая-hаял халажа байхадашни дүрбэн саг дүтэлхэ. Теэд манай ажал хэhэн юумэн хоёр нюдөөр харама, гараараа барижа үзэмэ бодото бшуу: үдэр соо шэнэ гэрэй зарим таhагуудай поол хушагдаха, үүдэнүүд үргэгдэхэ, сонхын раманууд hуулгагдаха... Урдань хүхэ огторгой доро хушалтагүй сэнхыжэ байhан барилга шэнэ шиферээр ялалзашаха... Имэл мэргэжэлээрээ омогорхон, барилгашан, модошо дархан болоhондоо сэдьхэл дүүрэн ябагдана.

Намда нүхэдүүд олон. Сугтаа хүдэлдэг ханинарайни хахадhаа үлүүнь залуушуул болоно. Модошо дархашуул, штукатурнууд, шулуушад, шэрдэгшэд... Шуумараар, бэрхээр ажалладаг хүбүүд, басагад үсоон бэшэ, хэниешье абажа үзэбэл. Түрүүшүүлэй нэгэн гэбэл энлүүрхэгүйт.

Дүрбэн сагай hүүлээр хамтымнай байра зүгын гэртэл дуу шуугаар дүнгинэшэдэг. Басагад утюг барин гүйлдэхэ, хүбүүдшье хубсаhа хунараа арилгажа ороxo...

Табал-зургаан саг барагаар республиканска библиотекэ ерэбэл, үдэр комбинезон үмдэнхэй ябаhан аад, мүнөө зохидхон костюмтай хүнүүдээр заабол уулзахат. Бишье үдэр бүри тооной иишэ ерэгшэб. Залуушуулай газетэнүүдые, журналнуудые харангүй, уншангүй яажа болохоб? Өөрөө «Ровесник», «Юность». «Залуу колхозник» (хүдөөдэ түрэhэн хүн ха юмбиб), «Молодая гвардия» журналнуудые уншангүй байдаггүйб. Библиотекэдэ мүн марксизм-ленинизмын асуудалнуудаар зохёолнуудые үзэнэб. Теэд намайе ганса иимэ зохёолнууд hонирхуулна бэшэ. Би энэ жэлдэ Улаан-Үдын багшанарай институтта түүхын факультедтэ заочноор hурадаг болонхойб.

Библиотекэhээ гадна субботодо, амаралтын үдэртэ түб хотыегоо театрнуудта ошодог заншалтайбди. Субботын үдэшэ манай хамтын байрада хургаараа тооломоор үсөөн хүнүүд үлэдэг. Гэртээ hууха ямаршье шалтагаан байна ааб даа. Теэд хамтын байрада ажаhуугшадай бултан тухайнь библиотекэ, кино- театрнуудаар ябана гэжэ хэлэхын аргагүй. Намтай нэгэ гаhалга соо Н. гэжэ залуу хүбүүн байдаг. «Мүнөө архи уунгүй хэзээ ууха хүнбиб?» гэжэ архи уудагаа «сагааруулхаяа» оролдодог. Тэрэниие библиотекэдэ ямаршье аргаар абаашажа шадахагүйш. Шалтагаан олохол байха...

Тиихэдэ залуу хүдэлмэришэдэй ажаhуудаг хамтын байрануудта зүбөөр амаран сэнгэхэ зохид байдал хаа хаанагүй бии гэхын аргагүй.

М. ИННОКЕНТЬЕВ.
Улаан-Үдын мяханай комбинадай заhабарилга-барилгын управлениин модошо дархан.

- Эдир бэлигтэн;
- **Ажаллаха, амархадаа бэрхэнүүд;**
- Хододоо түрүү зэргэдэ;
- „Романтика" соо;
- **Шэнэ жэлые угтуулан.**

Б. ЗОДБОЕВ
УЯНГАТА МҮРНҮҮД

Элдин галын наранда шарагдан,
Эмээлэй бүүргэдэ арай торолсоhоор,
Эжэл нүхэдөөрөө бухал шэрэлсэн,
Хуурай нугадаа уидаа хүрэhөөр
Хүн болоо бэлэйлди.
Аадарай дуhалда нэбтэ норон,
Адуун hүрэгэй манаанда ябахадаа
Бүрэнхы мананда моридоо алдаад,
Бухэли hүниидөө гоорижэ бэдэрhээр
Хүн болоо бэлэйлди.
Намаран хүйтэа хюруу соогуур,
Намжаа үргэн тарялан махажа,
Найматай хүүгэд наhажаал эхэтээ
Нэгэ нэгээр хоолосоо суглуулhаар
Хүн болоо бэлэйлди.
Хабарай хагсуу хара hалхинда
Хабаатын дабаанда тракторай хойно
Хүрьhэтэ газарай тооhон соо
Хуургайтаhан гараа бээрээhээр
Хүн болоо бэлэйлди.

* *

Шагналши, инагни, шэмээгүй
Сэлгеэн гээшэнь hүниин.
Шууяжа, шааяжа, найганашьегүй,
Сэлэнгын мүнгэн шугы.
Мүшэнhөө унаhан хашарhад
Мойhоной мүшэр дээгүүр
Шинним заха дээгүүр
Сэнтэнэ, толотоно, ялагашан.
Шарайшни мүшэдэй дунда
Сарюухан, ямар арюухам.
Шугын сэпхэг соогуур
Суглуулаяы мүшэнүүды хоюулан.
Шэнэхэн гэртээ асаржа,
Саhанай мүшэды сасахабди.
Сагаа hарын үглөөгүүр
Мүнгэн хүгжэм шагнахабди.

* *

Хонгор Оронгын адагта,
Холбоо сагаан байшан соо
Хүүгэдэй эхин hургуулида
hуража ябадагаа шаналнам.
Наран уулын оройhоо
Нирнихан хүhан сапаараа
Нашан бүргэдөөр урилдан,
Наадаhан сагаа шаналнам.
Эжын халуухан сайтайе
Үрхын утаагаар таамаглан,
Урихан харасаhаань дулаасаад,
Үглөөдэрэйнгоо хэшээлдэ
Бэлдэн hуудагаа шаналнам.

Зурагынь авторай.

ХҮГЖЭМЭЙ АЯЛГА ДОРО

Аймагай түб Мухар-Шэбэр тосхоной чайной соо «Романтика» гэжэ залуушуулай кафе бии болгогдобо. Энэ кафе үдэшын сагта долоон хоногтоо гурба дахин нээгдэдэг юм.

Залуушуулай энэ кафе ВЛКСМ-эй райком, райпотребсоюзай үүсхэлээр эмхидхэгдэhэн байна. Эндэ аймагай түбэй залуушуул үдэшэндөө сугларжа, шатар, дойбод табиха, хүгжэмэй аялга доро хатар наада эмхидхэхэ, зугаалдаг, сэнгэдэг болоо.

Саашадаа тэндэ сугларагшад уран зохёолой номуудые зүбшэн хэлсэлгэ эмхидхэхэ зорилготой.

Б. ЖАМБАЛОВ.

ЭРДЭМЭЙ ОРЬЕЛ ӨӨДЭ

БУРЯАДАЙ РЕСПУБЛИКЫН 25 жэлэй нэрэмжэтэ манай нарин сэмбын фабрикын гаргаhан продукци ганса Буряадай республикые хангадаг бэшэ. Бүхы Совет гүрэнэймнай хизаар бүхэнэй магазинуудта буряадай хонидой нооhоор хэгдэhэн эдлэлнүүдые олохот. Гадна манай нарин сэмбэ Алас-Дурна зүгэй, мүн Европын зарим гүрэнүүдтэ ошодог юм.

Манай фабрика иимэ ехэ дэлисэтэй байха ёhоороол байна.

Юундэб гэхэдэ, КПСС-эй XXIII съездын hүүлээр олониитые али бүхы хэрэгтэй болохо юумээрнь хангаха гээшэ улам дээдэ хэмжээндэ табигдаhан байна. Бидэшье, бүд нэхэгшэд, коммунизм байгуулжа ябаа совет хүнүүдэй мүнөө үеын эрилтые мэдэнэбди. Мүн сагнайшье нэгэл газартаа байжа байдаггүй, нэгэ хэhэн түйлалтамнай үглөө болоходо бирагүйгөөр харагдадаг гээшэ ааб даа. Мүнөө бидэ заводтоо табан жэлэйнгээ түсэб баталжа абаад, тэрэнээ нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын түлөө тэмсэжэ эхилээбди. Иматтал сагай эрилтэhээ үлэнгүй, коммунис ёhоор ажаллаха, ажаhууха гээшэ манай хүдэлмэришэдэй нангин уялга болонхой. Фабрикамнай коммунис ажалай предприятиин үндэр нэрэ зэргэдэ хүргэнхэй. Бүхы шэнэ юумэн—ажалайшье, хүдэлмэришэдэй hууха, байхыншье талаар шэнэ, шэнэ нэбтэрэлнүүд манай фабрикада хэгдэжэл байдаг. Шэнэ hайн техникэшье ерэнэ. «Тикстима» фирмын, Шуйска заводой, мүн Японhоо ерэhэн механическа станогууд бидэндэ олон. hүүлэй үедэ «АТ-175» гэжэ маркын автоматическа станогууд олошорно. Гаргадаг эдлэлэймнайш зүйлнүүд нарин гараар, шэнэ шэнэ техникын хүсөөр хэгдэдэг боложол байна.

Иимэ оршон байдалда ажаллажа байhан манай фабрикынхидай үшөө нэгэ гол зорилго хадаа эрдэм ехэтэй, бэрхэ мэргэжэлтэдые бэлдэхэ хэрэг болоно. Энэ хэрэгые ёhо тэдыгээр бүтээхэ аргагүй юм. Арбаад жэлэй саада тээ фабрикымнай партийна организаци, дирекци бүхы хүдэлмэришэдөө эрдэм номтой, hайн мэргэжэлтэй болгохо гэhэн зорилго табяа hэн. Тиихэдэ мүнөө гүрэн соомнай амжалтатайгаар дүүргэгдэжэд байгша түсэбтэ долоон жэлнүүдэймнай уялгын нэгэн **бүхы хүдэлмэришэдөө найман жэлэй hургуулитай болгохо** гэhэн байгаа. Энэ ехэ хүдэлмэриие фабрикынгаа коммунис ажалай предприятиин нэрэ зэргэ олохын түлөө тэмсэхэ гэhэн зорилготой нэгэдүүлээ hэмди. Тиитэжэ фабрикадамнай дүтэхэн хүдэлмэришэн залуушуулай hураха үдэшын 8 жэлэй hургуули үүдээ нээhэн юм. Энэ hургуулиин хүдэлмэрилэгшэдэй, багшанарай анхаралые, тэдэнэй эрмэлзэлые өөрынгөө фабрикада хандуулхын тула тэрэниие шефтээ абаhан байнабди. Энэ тэрэ ажал хэрэгэнь гансахан туhалаад байха бэшэ, hургуулиин бүхы багшанар болон бэшэ ажалшадые ооhэдынгөө кадрнууд болгожо абаабди. Манай хүдэлмэришэдтэ ямар эрхэ үгтэдэг бэ—тон тиимэ эрхэ тэдэнэртэ олгогдоо. Ниитын, ажахын суглаануудта хабаадажа, партийна, профсоюзна, комсомолой организацинуудай хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлхын түлөө тэмсэдэг, манай хүдэлмэришэдтэй адли амардаг, курортдо ябадаг, адлил шагналда хүртэдэг. Иигэжэ багшанарнай предприятитаяа таhаршагүй холбоотой болоhон байна.

Эрдэм номдо hожоргүй, дурагүй хүн гэжэ байдаггүй. Тэдээндэ эли болохо арга олгоод лэ байгаа хада hураха гэжэ оролдодог. Ажалтай хүнүүд hургуулида мүртэйгөөр ябажа шададаггүй гэжэ заримаш хэлсэдэг. Теэд бидэндэ тиимэ хүнүүд үгы юм. Жэшээнь, үнгэрhэн долоон жэлэй туршада фабрикадамнай найман жэлэй hургуули дүүргээтүй хүн үлэхэ ёhогүй байгаа. Мүнөө энэ зорилгоё бэелүүлээбди. Тиихэдээ, манай үдэшын найман жэлэй hургуули арбан нэгэн класстай болоо. hураха, номоо үзэхэ, амарха сагтай байхынь тула hургуулида ябадаг хүдэлмэришэдтөө недели бүхэндэ нэгэ үдэр өөрынь дуранда үгэдэгбди. Мүнөө манайхид неделидээ хоёр үдэр амардаг болонхой. Тиихэдээ hурадаг хүнүүднай долоон хоногой гурбыень өөртөө хэрэгтэйгээр үнгэргэнэ. Тиихэдээ хүдэлмэришэн бүхэнэй абажа байhан салингынь доошоо ородоггүй. Үшөө гэр бүлэтэй хүнүүдэй үхибүүдыень хүүгэдэй яслида, саадта абанабди. Элэ бүгэдэ арга боломжонуудай hайгаар мүнөө манай фабрикын 122 хүн арба нэгэн класс дүүргэхэ гэжэ ябана. Хараалагдаhан түсэбтэ табан жэл соо 420 хүмнай дунда hургуулитай болохо юм. Энэ түсэбые бидэ тон наринаар, фабрикынгаа ажалай графигтай, хэхэ ёhотой ажалайнь түсэбтэй зохилдуулан зохёоhон байнабди.

Үдэшын hургуулида ябагшадай гурбанайнь хоёр хуби гэр бүлөөрөө, хоюулан манай фабрикада ажаллаад, hургуулида ном үзэдэг хүнүүд бии. Жэшээнь, Ерыгин Иннокентий hамга абаhаар хоёр жэл болоо. Өөрөө мүнөө 11-дэхидэ hурана, hамганиинь 10-дахи класста оронхой. Сэмбэ нэхэлгын цехтэ Анна Овчинникова ажалладаг. Үшөө хори хүрөөгүй ябахадаа манай фабрика ерэhэн аад, мүнөө түрүү хүдэлмэришэдэй нэгэн юм. Тон дээдын разрядай нарин ажал бүтээнэ. Хадамда гарахадань фабрика байра үгөө hэн. Мүнөө басагатай болонхой. hайн hуудаг. Гэрэй ажалтай, хүүгэдтэй болооб гээд, hургуулияа орхёогүй, 11-дэхи класста hурана. Дмитрий Георгиевич Коротов сэмбэ нэхэдэг станогуудай механик юм. Нүхэр Коротов манай фабрикын түрүү бэрхэ хүнүүдэй нэгэн гэжэ тоотой, даабарияа 150—200 процент дүүргэдэг. Нёдондо жэлдэ 11 класста hураад, саашаа мастернуудай hургуулида ябана. hамганиинь баhа энэ hургуули дүүргэhэн, хоёр хүүгэдтэй.

Коротовтой хамта үшөө юhэн хүн мастернуудай hургуулида ябадаг. Энэ hургуули дүүргэhэн хүнүүдтэ болбосоролой аттестат үгтэхэhөө гадна, мастерай нэрэ зэргэ олгоhон диплом барюулагдадаг. Нүхэд Коротов Козулиин, Ключникова гэгшэд манай фабрикын гол хүдэлмэришэдэй уялга дүүргэжэ, энэ ехэ предприятиин тон урдаа хараха, түшэглэхэ зониинь болонхой.

Элэ нүхэд ном үзэжэ олоhон эрдэмээ гүнзэгырүүлэн, фабрикын мэргэжэл ехэтэй, үнинэй хүдэлмэришэдэй хажууда ажаллажа, тэдэнэй дүй дүршэлые бэедээ туhатайгаар халуун абадаг. Нэхэлгын цехэй мастер, коммунист Федор Тимофеевич Гончаров залуу үетэниие эдэбхитэйгээр хүмүүжүүлhэнэйнгээ түлөө РСФСР-эй Гэгээрэлэй министерствын Хүндэлэлэй грамотаар hаяхан шагнагдаа. Мүн Донара Анатольевна Гуслякова залуу мэргэжэлтэдые hургахын тула хүсэ шадалаа гамнангүй, бүхы уран аргаяа хэрэглэдэг. Иимэ эдэбхитэд манай фабрикада олон. Романова Галина Шагжиевна, Екатерина Ешеевна Бутуханова түрүүтэй манай № 7-дохи үдэшын hургуулиин багшанар ехэхэн оролдолго гаргадаг.

Манай фабрикын партийна организаци, дирекци hаяын сагта бүхы хүдэлмэришэдөө мэргэжэлэйнь талаар жэгдэ бэрхэ болгохо гэhэн зорилготой. Хүн бүхэн ямарханшье орёо станогто, ямарханшье нарин даабари хэзээ бүхэндэ хэжэ шадаха байха ёhотой. Тиихын түлөө бидэ булта оролдонобди. Үшөө 80-аад хүдэлмэришэднай гүрэнэй олдэб техникумууд болон дээдэ hургуулинуудта заочноор hурана. Иигэжэ хүдэлмэришэдэйнгөө hуралсалда онсо анхаралаа хандуулhанаймнай аша үрэнь харагдажа эхилээ. 1966 он соо 2633 уралан нарижуулха дурадхалнуудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлжэ, мүнөө 429 мянган түхэриг мүнгэн алмагдаад байна. Энэ оной гурбадахи кварталай түсэбые саргhаа урид дүүргэжэ, гүрэн доторхи хүнгэн промышленностиин хибэс, сэмбэ нэхэдэг предприятинуудай дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ манай фабрика хоёрдохи hуури эзэлжэ гараа.

З. ЖИТИХИНА,
Улаан-Үдын нарин сэмбын фабрикын техническэ таhагые даагша.

БАЯСУУЛНА

Ульдэргын хүдөөгэй клубай дэргэдэ 22 хүнhөө бүридэhэн уран hайханай бүлгэм байгуулагданхай юм. Клубые даагша Нина Шагдарова нютагтаа практика гаража байhан республикын соёл гэгээрэлэй училищиин студентка Цугарма Жанаева хоёр тус бүлгэмэй ажал хүдэлмэриие эмхидхэжэ байдаг. Тиигэжэ нютагай залуушуулhаа бүридэhэн концертнэ бригада «Коммунизм» колхозой гүүртэнүүдэй оршодог холын Хоймор, Углуу гэжэ газарнуудаар ябажа наада харуулаа.

hаяшаг Ульдэргын уран hайханай бүлгэмөөрхин Хориин Анаагай совхозой Ашангын, Үдын Буламай фермэнүүдэй ажалшадта концертнүүдээ табяа.

Уран hайханай бүлгэмдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг hургуулиин библиотекые даагша Бадма-Ханда Шадапова, багша Цырен-Ханда Жамьянова болон механизатор Бадмажап Балданов гэгшэдэй гүйсэдхэhэн хатар, дуунууд харагшадые баясуулhан байна.

Мүнөө тэдэнэр Шэнэ жэлэй үдэшэ нютагайхидтаа харуулха hонирхолтой концерт бэлдэжэ байнхай.

Ц-Х. ДАШИЕВА, багша.
Ярууна.

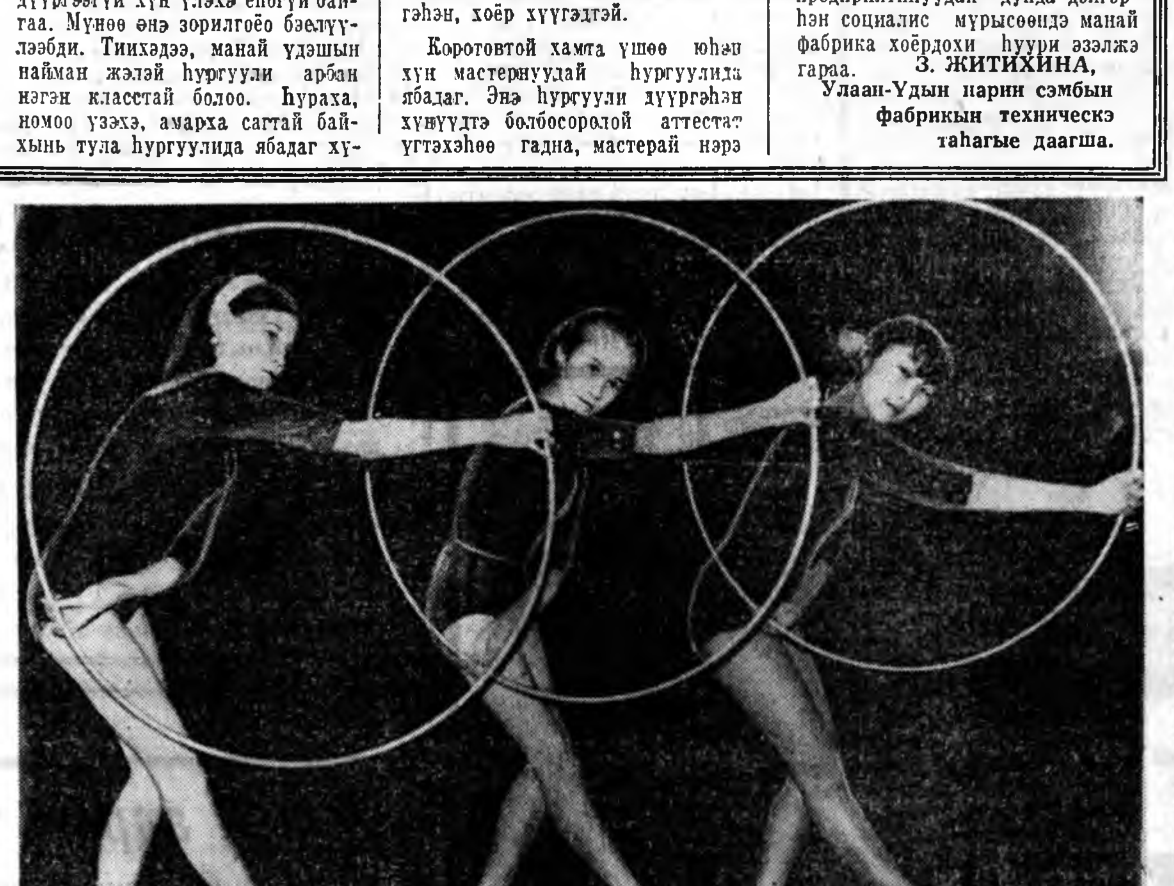

Улаан-Үдын № 65 дунда hургуулида спорт ехэ хүндэтэй. Тэндэхи спортсменүүд 70 гаран кубогуудые абаhан байха юм. Гансахан 1966 оной туршада тэдэ пэр hургуулинуудай дунда үнгэргэгдэhэн хэдэн мүрысөөнүүдтэ түрүү hуури эзэлээ. Зураг дээрэ: (зүүн гарhаа) 6-дахи классай hурагшад Т. Ненкина, Галя Ливенцева ба 7-дохи классай hурагша Н. Акимова гэгшэд спортивна зал соо.
С. ЦЫДЫПОВЭЙ фото.

УРАН ШҮЛЭГ ЗЭДЭЛНЭ...

hургуулиhаа репортаж

БУРЯАДАЙМНАЙ литературын үндэhэ hуури табигша, уран зохёолшо Хоца Намсараев иигэжэ бэшээ hэмнай.

Хэбэд номхон Хэжэнгэм,
Хэзээш минии зүрхэн соо.
Золтой баярайм зугаада
Зула шэнгеэр бадарна.

Үнэхөөрөөшье дурламаар hайхан нютаг даа Хэжэнгэ. «Мүндэгэр сагаан мүнгэн бүрхөөр тодхоhон шэнги мүнхэ тобогор уула» hэбхеэнэй зураг доогуурхи хангай талын халюун шугые хаха сохин, алтан утаhан шэнгеэр мушхарhан Хэжэнгэ голой долгинhоо hайхан дуунайнгаа эхи абаhан зохёолшод, поэдүүд, композиторнууд Буряадтамнай олон.

Хэжэнгэ—дуутай, суутай нютаг. Голой эрьеэр найгалдан hууhан гүлмэрхэн улаан бургааhад шэнги үхибүүдые харахадаа, ехэшүүл эдэниие ерээдүймнай гэжэ нэрлэнэ. Тэдэ багашуулай дунда ерээдүйн ехэ поэт, композитор, эрдэмтэ түрэжэ болоо аалам? Бү мэдэе.

...Үдэшын боро хараанай Хэжэнгын тала дээгүүр хүшэгэеэ нэмэрижэ эхилхэдэ энэ дайдаар ябан, Хэжэнгэ тосхон соогуур алхалжа үзэhэн hайт! Зайн галаар яларhан хэдэн зуун сонхонууд. Ута сагаан гэртэ дүтэлэн оробол. Хэжэнгын интернат hургуулиин hурагшадтай танилсахат. hаруул классууд соогуур хүүгэд hуунхай, гэрэйнгээ даабари дүүргэнэ, ном уншахань уншана, зураг зурахань зурана. Наймадахи классай үүдэндэ дүтэлхэдэ, хонгёо шүлэгэй суурян шэхэнэй үзүүр дайран зэдэлбэ:

Үргэн уужам талынгаа,
Үндэр гүбээ хадынгаа
Үбэр таладань нэмжынэ
Үлгэн hайхан нютагни.

Энэ хэнэйшьеб, мэдээжэ поэдэй шүлэг бэшэ, харин интернат hургуулиин наймадахи классай hурагша Бальжидмаа Бальжинимаевагай өөрынь шүлэг гээшэ. Автор өөрөө уншана.

Багшань Сампил Базарович Цыренов бодолгото болон, столойнгоо саана нэгэ хэды аблагүй hууhанайнгаа hүүлээр иигэжэ хэлэбэ:

— Шүлэгшни яhала гэмгүй. Ургажа байнаш. Зүгөөр уншахадаа тиимэшэгши. Ёhотой уран гоёор уншахые оролдо, — гээд, уран уншалга тухай хөөрэнэ.

Сампил Базаровичай ударидадаг энэ класста гушан гурбан хүн hурадаг юм. Үнгэрhэн жэлэй hуралсалай дүнгөөр класс соонь зургаан ударник гараа hэн. Классынь hургуули соогоо түрүү ябадаг. hуралсал, жаяг заршамаардаашье илгарна. Уран hайханай харалгада ходо эрхимлэжэ ябадагтань урмашан, омогорхон баймаар ха юм.

Сампил Базарович хори гаран жэлдэ багшална. Тэрэнэй шабинар мүнөө дээдэ hургуулинуудта, зариманиинь эрдэмтэншье боложо байна хаш. Мүнөө Сампил Базарович табадахи—наймадахи классуудта буряад хэлэ заадаг. Тиихэ зуураа наймадахи классай hурагшадай литературна кружогые ударидана.

Шүлэг бэшэжэ туршадаг, булад гуурhаяа уянгын мүртэ зоржулха дуратайшуул hургуулида олон ааб даа. Жэшээлхэдэ, дээрэ дурсагдааша Бальжидмаа Бальжинимаевамнай яhала олон шүлэг бэшэнхэй. Тэрэнэй «Түрүүшын ургы» гэhэн шүлэгые уншагшадайнгаа hонорто табия.

Наратай зохидхон,
Наартай дулаахан,
Ханхинама ирагуухан
Хабарнай ерээ.
Хангай талын
Хангал сэсэг —
Түрүүшын ургые
Түүхэеэ ешохомни.
Хүйтэнhөө айнгүй
Хүгжэн ургана
Худоо нютагайм
Хүхэхэн сэсэг.
Ходолхо дуранайнгаа
Хүрэн байтар
Эрэлхэг сэсэгые
Эльбээд гарахаш.

Болохоор hайн шүлэг. Хабарай түрүүшын сэсэг — ургы тухай яhала уянгатай, зохидоор бэшэжэ шадаа. Үгышье hаа «Самолёт» гэжэ шүлэгынь иимэ:

Хүнгэн бушуу
Хурдан самолёт
Шубуун мэтээр
Шуурян дэгдээ.
Хада ууланууд,
Хангай талануур
Харагдаад үнгэрьэ,
Хойном гээгдэнэ.
Хэжэнгэ тосхомнай
Хэлтыhэн шэнгил.
Нэмжыгээ доромнай
Нютагайм зураг.
Улаан-Үдэмнай
Угтана бидэнээ.
Улаан тугаар
Урин даллана.

Бальжидмаа hургуулидаа бэрхэ hурадаг. Мүнөө түрүүшын четвертьдэ яhала hайн тэмдэгүүдтэй гараа.

Мүн энэл классай hурагша Света Дугаровагай шүлэгүүл бэшэнэйхиhээ илгарна. Жэшээлхэдэ, Буряадай мэдээжэ поэт Дамба Дашинимаевай «Совет», «Тоёон» гэжэ шүлэгүүдые дууряан бэшэhэн шүлэгүүдынь яhала болохотой. «Зунай үглөө» гэжэ шүлэг уншаябди.

Дулаан нажарай үглөө
Улаан наранаар бодоод,
Хонёо манахаа гараа
Хүхюун басаган Цырмаа.
hэрюун hэбшээ татаад,
hэльеэн болоо газаа.
Хонёо шамдуун туугаа
Сэлеэн тээшэ Цырмаа...

Саашань оролдожо бэшээ hаань, яhала шүлэг болохо hэн. Зүгөөр Света нэгэ бага залхуурад хаш. Тэрэнээ тунайшалаад, орхижорхёо.

Энэл Хэжэнгын интернат hургуулиин наймадахи классай hурагшад Дарима Дугарцыренова, Дашима Дамдинова, Гурганимбуу Дашицыренов, Цыренханда Доржиева гэгшэд шүлэг бэшээд туршана, өөhэдынгөө кружогой гаргадаг ханын газетэдэ эдэ шүлэгүүдые толилно. Мүнөөдөө шүлэгынь hулаханууд. Тэдэнэр дайралдаhан, хараhан лэ юумэн тухайгаа бэшэжэрхинэ. Ахамад уран зохёолшод поэдүүдэйнгээ зохёол, шүлэг, рассказуудые үшөөл бага уншана гээшэ ха. Түрэл буряад хэлээ hайнаар шудалхын, мэдэхын тула арадай аман зохёол үзэхэлэ, хэды ехэ туhатайб даа!

Мүнөө тэдэнэй бэшэhэн түрүүшын шүлэг—туршалганууд Хэжэнгэ голой эхин шэнги заахан булагууд байна. Хожомоо тэдэ булагуудшье ехээр дэлбэрэн, Хэжэнгэ шэнгеэр хааян хүүен, Хулан, Үдэ, Сэлэнгэ, Байгал, Ангар, Енисей соогуур бурьялаад, Хойто мульhэтэ далай—бүхы дэлхэйн hудаhан соо бурьялха аалам? Зүгөөр түргэдэhэнэй хэрэггүй. «Түргэн горхон адагтаа хүрэдэггүй» гэhэн арадай сэсэ мэргэн үгэ бии.

Эдир бэшээнэ эдэ хүбүүд, басагадта түрэл буряад хэлэ заажа байhан, тэрэнэй дундаршагүй баялигтай танилсуулжа байдаг багша Сампил Базарович Цыренов тухай магтаалайл үгэнүүдые хэлэмээр. Дэлбэржэ эхилhэн булагуудые хамтаруулха хүн энэ гээшэ.

Г. ДАШАБЫЛОВ.
Хэжэнгэ тосхон.

МАЛШАДАЙ ҮДЭР

ЗАХААМИН. (Телефоноор абтаба). «Дружба» колхоздо малшадай үдэр үнгэргэгдэбэ. Эндэ правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Б. Б. Хубанов элидхэл хэжэ, ажалай дүнгүүдые согсолоо. Тус артелиин гэшүүд эбэртэ бодо малай, хонидой тоо толгой олошоруулжа, гүрэндэ мяха тушаалгаар жэлэйнгээ түсэбые дүүргэнхэй. Мүн һү худалдаха түсэбынь бэелүүлэгдэхэ дүтэлөө.

Мүрысөөнэй дүн гаргахада, һаалишад Даба Батуев, Владимир Очиров, Галина Хандуева, малшад Б. Жалсанов, Г. Жаргалов болон бусадуул эхэ амжалта туйлаһан байба. Хамтын суглаан дээрэ Совет засагай 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан уялга абтаба.

Б. ДОРЖИЕВ.

ХАНИ ЁҺОНОЙ ХАРИЛСААН

Гүрэнэй Ленинэй орденто опера ба балетэй театрай артистнар тэмсэжэ байгаа вьетнам арадта туһалха фондодо үргэл болгохын тулада Улаан-Үдын политическэ гэгээрэлэй байшанда, Буряадай хүдөө ажахын институтда хоёр концерт табиба. Концерт харуулжа олоһон 570 түхэриг мүнгөөе театрайхид эб найрамдалые хамгаалха Советскэ Комитетдэ эльгээһэн байха юм.

Советскэ Союзда байдаг Урда Вьетнамай сүлөөрэлгын национальна фронтын саг үргэлжын түлөөлэгшын нэрэһээ харюугай бэлэг театрай артистнарта эльгээгдээ. Абтаһан ном болон документнүүд дотор американска империалистнартай тэмсэжэ байгаа вьетнам арадай ажабайдал ба тэмсэл тухай хэлэгдэнэ.

Театрай комсомолой организациин секретарь, артист Владимир Гунзынов Вьетнамай залуушуултай хани ёһоной харилсаа байгуулаад, Москвада, Киевтэ, Ташкентдэ, Хабаровскда, Ханойдо һуража байһан студентнэртэй бэшэг абалсана. Вьетнам студентнэр, буряад артистнар нимэ талархалтайгаар бэе бэедээ хандана.

БАЙГАЛАЙ ЭРЬЕДЭ

Байгал, Котакель нуурнууд хоорондо Исток гэжэ тосхон шадар үзэсхэлэн һайхан газарта амаралгын ехэхэн байшан баригдажа эхилээ. Энэ хүдэлмэрине Дээдэ-Онгостой «Учитель» гэжэ амаралтын байшангайхид бодхоолгожо байха юм.

Тус байшан хоёр жэлэй туршада 1967—1968 онуудта баригдажа ашаглалгада оруулагдахаар хараалагдана. Энээнэй барилгада 2 миллион түхэриг һомологдонхой. Тэндэ туд бүридөө 100 оротой амарагшадай байха шулуун хоёр байшан, столово, клуб, амаралтын байшангай хүдэлмэрилэгшэдэй байха байранууд баригдаха байна. Саашадаа амаралтын байшан үргэдхэгдэжэ, тэндэ нэгэ доро 100 хүн амардаг болохо.

Мүнөө амаралтын байшангай барилгын хүдэлмэри эхилээ. Тэндэ хүдэлхэ хүдэлмэрилэгшэдэй байха арбан байратай гэр баригдаа.

ЭДИР ТҮҮХЭШЭД

Баргажанай дунда һургуулиин түүхын кружокто 20 һурагшад хабаадалсадаг. Тэдэнэр Эхэ нютагайнгаа үнгэрһэн түүхээр һонирхолтой хэшээлнүүдые үнгэргэжэ байдаг.

Совет засагай 50 жэлэй ойдо зорюулжа кружогой гэшүүд өөһэдынгөө хүтэлбэрилэгшэ, запасай подполковник Петр Николаевич Эдингын ударидалга доро Баргажан нютагай революционно түүхын документнүүд болон фото-зурагуудые суглуулжа тусхай альбом бэлдэхэ юм.

Мүнөө эдир түүхэшэд нютагайнгаа революционернүүдтэй уулзажа, тэдэнэй һонирхолтой хөөрөөнүүдые бэшэжэ абанад.

И. КУЗНЕЦОВ.

ТОБШОХОНООР

КОНЦЕРТ ХАРУУЛАА

Гильбэрын дунда һургуулиин һурагшад «Коммунизм» колхозой холын фермэ, гүүртэнүүдээр ябажа, һаяхан һонирхолтой концерт табяа.

Һурагшад тон бэрхэ шадамараар хатар танец гүйсэдхэһэн, дуунуудые дуулаһан байна. Энээндэнь нютагай малшад сэдьхэлээ ехэ ханаһги үлөө.

ВДНХ ОШОХО

«Улаан Оронго» колхозой түрүү хонишон Хойжи Ринчинович Доржиев ВДНХ ошохо путёвкоор шагнагдаа.

...Нүхэр Доржиевай отара Нарһата Толгой гэжэ газарта байрладаг юм. Чойжи Ринчинович эхэ хонидой отарые даагшаар табадахи жэлээ хүдэлнэ. Тэрэнтэйнь хамта мүн хани нүхэрынь Дулма Балдановна Эрдынеева, Бадма-Ханда Санкировна Санкирова гэгшэд хүдэлдэг.

— Үнгэрэгшэ үбэлэй үедэ хүшэр байгаа. Тэжээлнайшье дуталдаа. Тиигээшье һаа, харууһалжа байһан 549 эхэ хонидой зуун хонин бүриһөө 91 хурьга абаад, тобир тарганаар тэнжээгээбди. Мүнөөшье үбэл эршэмтэйгээр хүдэлжэ, зуун хонин бүриһөө зуун хурьга абахаар оролдонобди, — гэжэ Чойжи Ринчинович хөөрэнэ.

ТҮСЭБ БОЛЗОРҺООНЬ УРИД

«Авангард» колхозой һү һаалиин фермынхид гүрэндэ һү тушааха захил-түсэб болзорһоонь урид дүүргэв. Тиигэжэ жэлэй эхинһээ гүрэндэ 3800 центнер һүн тушаагдажа, жэлэй дүүрэтэр үшөө 100 центнер һүн худалдагдаха.

Илангаяа Харитоновой фермын һаалишад һү һаалгые улам дээшэлүүлнэ. Һаалишад Татьяна, Валентина, Вера Черных гэгшэд эрхимээр хүдэлнэ.

Н. ХАЗУЕВ.

Улаан-Үдын аймаг.

„СОЁЛОЙ ХУБИСХАЛЫЕ" ХАРАГШАД ХӨӨРЭНЭ

Хитадта байһан совет студентнүүд болон стажернуудта 10—15 үдэрэй туршада нютагаа бусахыень Хитадай правительство, энэ оной сентябрийн эсэс багта «соёлой хубисхалые» шалтагаан болгожо, эрилтэ табиһан байгаа.

ТАСС-ай корреспондентнүүд Пекинһээ бусажа ерэһэн студентнүүд, аспирантнууд — Евгения Виноградова, Виктор Усов, Лидия Скоробогатова ба Алексей Желоховцев гэгшэдтэй уулзажа, хөөрэлдэһэн байна. «Соёлой хубисхалые» харагшад нимэ юумэ хөөрэбэ.

ЕВГЕНИЯ ВИНОГРАДОВА. (СССР-эй Наукануудай академиин Азиин арадуудай институдай младша научна сотрудник, искусство шэнжэлгын наукануудай кандидат): Пекиндэхи нэгэ байшангые гоёожо байһан арюун һайхан эльгэн шулуунай хэмхэрхээе эндэ, Москвада харахадаа, «хунвэйбинүүдэй» бүри һаяхан гаргаһан аашанууд һанаанда ороно. Тэдэнэр «агуухэ соёлой хубисхал» гэдэгые шалтагаалан, эдэ аашануудые хэһэн байна бшуу. Хитадай арад зоной бүтээһэн искусствада дурладаг би «феодальна соёл» гэһэн нэрэ доро ороһон юумэн бүхэнэй һандаргагдажа, усадхагдажа байһые хараһан байнаб. Искусствын эдэ бүгэдэ зүйлнүүд арадай юрын уран гартанай бүтээһэн юумэн байха юм. Нэгэ тиимэ үдэр минии һанаанда батаар хадуугданхай: гудамжануудаар соёлой үнэтэй сэнтэй зүйлнүүд тараагданхай. Тэдэ гудамжануудаар «хунвэйбинүүд» доромжолһон бэшэлгэтэй хабтагай хүзүүндэе үлгэһэн хүнүүдые туужа ябанхай. Мүн ондоо үшөө нэгэ юумэ харагдаа һэн: гудамжануудаар туулгагдажа ябаһан эдэ хүнүүдэй хажуугаар гарахадаа, зарим хүнүүд «намда хамаатай бэшэ» гэһэн шэнгеэр алад гарана. Боложо байһан эдэ ааша хэрэгүүдээр олон хүнүүд айлгагдаһан, сошоргогдоһон гээшэ ха.

«Соёлой хубисхалай» болохын заа урид би Хитадта ерээ һэм. Хитадай зураг тухай материал суглуулха хүсэлэнтэй байгааб. Энэ ехэ һонирхолтой ажал хэрэг һэн. Бидэнэр Хитадай соёлой энэ талые үшөөл бага мэдэдэг гээшэбди. Минии научна хүтэлбэрилэгшэ болохо, эрдэм ехэтэй хүн, түрэл оронойнгоо, мүн бусад арадай искусствые һайн мэдэхэ профессор Цзун гэгшэ тухай эгээн лэ һайн һанамжа намда үлэнхэй. Би заримдаа тэрээндэ багшань болодог байгааб. Үндэр наһатай, дүршэл ехэтэй тэрэ хүн ородой, совет искусство тухай минии хөөрөөе ехэ һонирхон шагнадаг һэн.

Тиигээд би энэ профессортэй «соёлой хубисхалай» эхилһэнэй һүүлээр уулзааб. Тиихэдээ тэрэ намтай оройдоо танил бэшэ шэнгеэр бэеэ харуулаа. Тэрэ хадаа гоё һайханаар бэшэдэг байһан тула «хунвэйбинүүдэй» «Дацзы бао» гэдэг ханын газетэнүүдые бэшэдэг байшоо. Тэдэ ханын газетэнүүдынь институдай хүтэлбэрилэгшэдые, Советскэ Союзые хардан бэшэдэг байгаа. Энээн тухай би һүүлдэ мэдээ һэм.

Мүн би «хунвэйбинүүдтэй» уулзаа бэлэйб. Нэгэтэ тэдэнэй бүлэг соо ороод байхадам, хаанаһаабши гэжэ нэгэнииинь намһаа асуугаа. Советскэ Союзһаа ерэһэн гэжэ абтаһан харюу «хунвэйбинүүдые» бэрхэшээлтэй байдалда оруулаа. Тиигээд тэдэнэй нэгэниинь, эдэ эдиршүүлэй хүтэлбэрилэгшэнь, намда «ши гэжэ хандан, иигэжэ хэлээ: «Хамаагүй, бидэнэр шамайе шинии мүнөө үеын ревизионистнуудһаа сүлөөлхэбди»...

...Пекиндэхи «Жунабоджай» гэжэ магазин үнэхөөрөө музей гэжэ нэрлэхээр байһан юм. Тэрэ магазинине һандаргаһанайнь һүүлээр бидэнэр ошообди. «Мао Тяньаньминь талмай дээрэ», «Мао автомобиль соо», «Мао кабинет соогоо», «Мао ба тэрэнэй үнэн сэхэ соратник Линь Бяо» гэхэ мэтэ Мао Цзэ-дунай зурагтай нэгэн янзын охорхон зурагууд тэндэ мүнөө табяатай. Ци Бай-ши, Сюй Бэй-хун гэгшэдэй гоё һайхан зурагууд, Ли Хуа, Чжэнь Ян-Си гэгшэдэй гравюранууд оройдоо үгы болошоо, искусство тушаа номуудшье үгы. Бүгэдэ хүнүүдэй хүндэлжэ байһан Ци Бай-ши гэгшын хуурсагые «хунвэйбинүүд» бузарлажа, хуурсагайнь шулуун дээрэ доромжолһон иероглифуудые бэшээ гэжэ намда хэлээ һэн.

Эдэ бүгэдэ юун гээшэб гэжэ намһаа ходо һурадаг. Арадые мэхэлхэ гээшэ, Американ империализм Советүүдэй орон хоёрой хоорондо ямаршье илгаа байхагүй гэжэ тэрэниие мэхэлхэ гээшэ, Гитлерэй Германи ба коммунизм байгуулжа байһан дэлхэйн социализмын түрүүшын орон хоёрой хоорондо адлидхаһан тэмдэг табиха гээшэ тон ехэ аюултай.

Һонирхуулһан темэеэрээ хүдэлхыемни таһалдуулһандань гэмшэлтэйб. Тиибэшье һаань би өөрынгөө шэнжэлгые үргэлжэлүүлхэб.

ВИКТОР УСОВ. (М. В. Ломоносовой нэрэмжэтэ МГУ-дахи зүүн зүгэй арадуудай хэлэнүүдэй институдай зургаадахи курсын студент): би энэ жэлэй февральда һурахаяа Хитадта ерээ һэм. Теэд Пекинэй хариин хэлэнүүдэй институтда манай һуралсалые өөрынхеэрээ харадаг байгаа. Хитад хэлэ, түүхэ, литература, искусство шудалха бэшэ, харин Мао Цзэ-дунай зохёолнуудһаа хэһэгүүдые сээжэлдэхын тула ерэһэн гэжэ бидэнэрые тоолоһон байгаа ха. «Соёлой хубисхал» тухай хэдэн үгэ. Энэ «хубисхалай» эхилхэдэ энээн тухай харин студентнүүдэй һанамжые тодорхойлжо, социалис оронуудай студентнүүдэй дундаһаа, тэрэ тоодо Совет студентнүүд болон стажернуудай дундаһаа, энэ хубисхалые дэмжэгшэдые олохо тухай заабари хитад багшанар абаһан байгаа гээшэ ха. «Соёлой хубисхалда» минии ямараар хандажа байһые, мүн бусад элдэб янзын мэхэ гохотой асуудалнуудые намда табяа һэн.

Нэгэ багшатай Шолохов тухай хөөрэлдөө хээбди. Шолохов «Хүнэй хуби заяан» гэһэн рассказ соогоо «ревизионистка» гэдэг хараа бодолоо илангаяа эли тодоор харуулаа гэжэ тэрэ намда мэдүүлээ. Ушар юуб гэхэдэ гэжэ тэрэ саашань үргэлжэлүүлээ һэн, гол герой болохо Соколов «дайлалдаха дурагүй байгаа», тиигээд плендэ ороходоо «гитлеровецүүдэй үмэнэ доройтоһон» юм. Тиихэдэнь би иигэжэ буруушаагаа һэм: Соколов 1944 он болотор фронт дээрэ дайлалдаа һэн, тиигээд манай эгээн дуратай уран зохёолшын рассказые уншаһан тухайнь һэжэглэжэ байһанаа тэрээндэ хэлэбэб. Юуб гэхэдэ, гансахан Советскэ Союзда бэшэ, харин хилын саанашье оло миллион уншагшадай дура хүсэл, хүндэлэл татаһан нугаршагүй эрэлхэг зориг, Эхэ орондоо үнэн сэхэ байһанаа харуулһан баатарые ондоо хүнэй үгэһөөл иигэжэ харуулжа болоно ха юм. «Тихий Дон» тухайшье «совет литература тушаа мэргэжэлтэ» гэжэ өөрыгөө нэрлэгшэ энэ хүн ёһо буруугаар хэлэһэн байна.

«Соёлой хубисхалай» эхилхэдэ бидэнэр хитад студентнүүдһээ амяарлагдаһан байгаабди. Хитадта боложо байһан үйлэ хэрэгүүд тухай бидэндэ мэдүүлхэгүй гэжэ тиигэһэн байгаа. Теэд боложо байһан ушар хэрэгүүд юрэ бусын байшоо. Институдай партиина хүтэлбэри «хархисуудай, бусад бузар муухайшуулай» тоодо ороо. «Хунвэйбинүүдэй» баалалтаар институдай парткомой секретариин, нэгэ директорэй үһыень хюһан абажа, доромжолһон бэшэлгэтэй хара бүдүүдые зүүлгээ. Олон багшанарай «хорото этэгээдүүд гэжэ тоологдоод», шорой зөөжэ, институдай сталион дээрэ ногоо зулгаажа байһаниинь манай хамтын байраһаа харагдадаг байгаа.

Хэшээлнүүд тухай дурдагдаашьегүй. Бидэнэр өөһэдөө ном үзэдэг байгаабди. «Соёлой хубисхалтай» дашарамдуулан гэртээ бусаха тухай сентябриин эсэс багта Хитад захиргаанай дурадхахада, бидэнэр һанаагаа амараа бэлэйбди. Шинии алхам бүхэнэй хойноһоо хиналта табигданхай гэжэ мэдэжэ байхадаа, Совет орондо эсэргүү үгэ шагнаха гээшэ саашадаа тэсэхын аргагүй байгаа.

АЛЕКСЕЙ ЖЕЛОХОВЦЕВ. (СССР-эй Наукануудай академиин Азиин арадуудай институдай младша научна сотрудник): 1966 оной февральда научна командировкоор би Хитад ошоо һэм. Хитадай дундада зуун жэлэй уран һайханай зохёолнууд тухай ном бэшэхын тула шэнэ материалнуудые суглуулха зорилготой байгааб. Энэ темые 8 жэлэй туршада ехэ һонирхон шэнжэлжэ байнаб. Теэд Пекинэй университетдэ ерэхэдэм энэ үеын уран һайханай зохёол мүнөө Хитадта «муу муухай литература» гэхэ гү, али «Дуцао» — «Хорото убһэн» гэжэ нэрлэгдээд, мүнөө тэрэниие шудалдаггүй гэжэ намда мэдээсэхэдэнь би гайхахын ехээр гайхаа бэлэйб.

«Анха урдын түүхын зохёол» гэһэн ондоо тема намда дурадхаа. Хүтэлбэрилэгшэ болгон намда Хитадта мэдээжэ эрдэмтэ Го Юй-хэн гэгшые үгэһэн байна. Энэ хүниие би научна хүдэлмэреэрнь таниха һэм. Тэрэ — олон тоото шэнжэлэлгэнүүдэй автор, өөрынгөө предмедые һайн мэдэхэ хүн.

Энэ хүн «соёлой хубисхалда» дайрагдаа. «Хара бандын» тоодо тэрэ орожо, сүүдлүүлэгдэһэн байна. Ямаршье гэршэ баримтануудгүйгөөр, харин элитэ ехэ эрдэмтэн, олон тоото научна хүдэлмэри бэшэһэн тула даал тэрэ «хара бандын» тоодо ороһон байна.

Пекиндэхи Советскэ посольствые хүреэлһэн ушар СССР-эй гражданин байһан минии досоохиие илангаяа ехээр буһалгаа.

Сентябрийн 29-дэ университедэй канцеляриин нэгэ хүдэлмэрилэгшэ намда орожо, гэртээ бусаха тухайм мэдээсээ. Гэмшэл ехэтэй би Пекинһээ мордоо һэм. Гэр байшангуулай ханаар Совет орондо харша бэшэлгэнүүдые харахань намда тэсэшэгүй байгаа һэн.

ЛИДИЯ СКОРОБОГАТОВА. (М. В. Ломоносовой нэрэмжэтэ МГУ-дахи зүүн зүгэй арадуудай хэлэнүүдэй институдай 6-дахи курсын студент): зунайнгаа амаралтын үедэ Хитад орон соогуур ябаһанаа хөөрэжэ эхилһүү. Энэ аяншалгадамнай бидэниие юрын хүнүүдтэй уулзуулхагүйе оролдожо байһаниинь мэдэгдээ һэн. Бидэнэрэй һууһан вагон соо ондоо хүнүүдые һуулгаагүй.

Энэ аяншалгын һүүлээр Пекиндэ бусажа ерэхэдэмнай, хэшээлнүүднай «соёлой хубисхалһаа» боложо эхилээгүй байгаа. Тиигээд сентябриин 14-һөө эхилээшье һаа, оройдоол хоёр долоон хоногой туршада болоод дүүрээ һэн. Тиигээд багшанар «соёлой хубисхал» хэжэ байна гээд бидэнэрые бусагты гэжэ хэлээ.

Бүхы гудамжанууд дундуур «хунвэйбинүүд» дүүрэн һүндэлнэ. Али бүхы транспортые тэдэнэр эзэлһэн.

Сентябриин 30-да манай институтда Хитадай Арадай Республикын 17-дохи жэлэй ойдо зорюулагдаһан митинг харин студентнүүдэй дунда болоо һэн. Митингдэ байлсаһан хитад багшанар, студентнүүд түрүүшээр Мао Цзэ-дунай зохёолһоо хэһэгүүдые хашхаран уншаба. Һүүлээрнь «эгээн ехэ хунвэйбин» гаража, «Алеет восток» гэжэ Мао Цзэ-дуниие алдаршуулһан дуу дуулагты гэжэ захирба. Тиигээд элидхэл эхилжэ, үгэ хэлэгшэ гэнтэ зай забдагүй манай орондо, арадта, партида добтолжо оробо. Тиихэдэнь бидэнэр залһаа гаража ошоо бэлэйбди.

Нэгэтэ бидэнэрые вьетнамайхид уряа һэн. Вьетнамдахи байдал тухай мэдээсэл Пекиндэхи ДРВ-гэй посольствын хүдэлмэрилэгшэ хээ. Тэрэнэй һүүлээр энэ уулзалгын айлшан — Хитадай студентнүүдэй комитедэй түлөөлэгшэ үгэ хэлэбэ. «Мүнөө үеын ревизионистнууд» тухай тэрэнэй шашаг үгые шагнангүй гаража ошоо һэмди.

Манай посольствын байшангай хажууда «хунвэйбинүүдэй» хулигаан ааша гаргаһан тухай дуулахадаа, бидэнэр бүгэдөөрэн нүхэдтөө ошоо һэмди. Теэд посольство үнэнтөөр хүреэлэгдэшэнхэй байгаа. Энэ хүреэлэлтын нэгэ үдэр посольствын хүдэлмэрилэгшын һамган бидэндэ хонходожо, үхибүүндээ уулгаха һү худалдан абажа, посольстводо асаржа үгэхыемнай гуйгаа һэн. Юуб гэхэдэ, посольствын газаа, гудамжада гарахань аюулгүй бэшэ байгаа.

СОЁЛОЙ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ КОНФЕРЕНЦИ

БЭШҮҮР. Эндэ аймагай соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй конференци Соёлой байшанда һаяхан болоо. Тэрэнэй хүдэлмэридэ клубые, хүдөөгэй библиотекэнүүдые даагшад, агитаторнууд, уран һайханай самодеятельностиин эдэбхитэд хабаадалсаа.

КПСС-эй райкомой секретарь нүхэр В. Т. Конечных партиин XXIII съездын шиидхэбэринүүдэй хэр зэргээр дүүргэгдэжэ байһан тухай элидхэһэн байна.

Конференцидэ хабаадагшад Агууехэ Октябриин 50 жэлэй ойдо бэлэдхэлые һайнаар эмхидхэхэ талаар аймагай бүхы соёлой хүдэлмэрилэгшэдтэ хандаһан бэшэг баталан абаба.

А. ПРОТОПОПОВ.

Ерээдүйн ангуушад. П. ЯХНОВЕЦКИИН фотоэтюд.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Мүнөөдэрэй номерто:

НЭГЭДЭХИ ХУУДАҺАНДА: Ниитын үйлэдбэри хүгжөөлгэдэ зоотехнигэй үүргэ тухай түрүү бэшэг; КПСС-эй Центральна Комитедтэ (үргэлжэлэлынь гурбадахи нюурта); «Үдэр үдэрэй һонин».

ХОЕРДОХИ ХУУДАҺАНДА: Н. Бархутовай корреспонденци Партийна хронико, С. Андрусенкын «Һүүлэй һүүлдэ — гарзада ороо» гэһэн статья.

ГУРБАДАХИ ХУУДАҺАНДА: КПСС-эй Центральна Комитедтэ (Түгэсхэл. Эхиниинь нэгэдэхи нюурта); хилын саанаһаа ТАСС-ай мэдээсэлнүүд.

ДҮРБЭДЭХИ ХУУДАҺАНДА: Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ Буряад драмтеатрай директор Ц. Балбаровтай хөөрэлдөөн; АПН-эй материалнууд; сүүд дээрэһээ; соносхолнууд.

ХИЛЫН САНААҺАА

90 мянган киловатт хүсэтэй Афганистандахи тон томо гидроэлектростанци Советскэ Союзай техническэ туһаламжаар Наглуда баригдажа байна. Мүнөө гурбадахи турбина хабсаргагдажа байнхай. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ГЭС-эй машинна зал соо. Эдэ агрегадууд хүдэлжэ, промышленна ток үгэдэг болоо.

ТАСС-ай фотохронико.

Патриодуудай амжалта

ХАНОЙ, декабриин 21. (ТАСС). Тхыатхиен провинциин районуудта байһан сүлөөрэлгын армиин подразделенинүүд Урда Вьетнамай НФО-гой эмхидхэгдэһээр зургаан жэлэй ойе дайшалхы амжалтануудаар угтаа.

ВИА агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, эдэ патриодууд декабриин 10-най үглөөгүүр тус провинцидахи хархис сэрэгүүдэй эзэлжэ байһан газар хүдар хэдэ дахин амжалтатайгаар добтолжо, хархис армиин 450 солдат ба офицернүүдые алаһан, шархатуулһан байна.

ООН-ой Генеральна Ассамблейн сесси

НЬЮ-ЙОРК, декабриин 21. (ТАСС). Үсэгэлдэр ООН-ой Генеральна Ассамблейн XXI сессиин һүүлшын заседани үнгэргэгдөө. Ассамблейн сесси дүрбэдэхи комитедэй, харгалзалгын Советэй хэдэ хэдэн һанамжануудые баталан абаба.

Науру аралай, Папуа, Шэнэ Гвиней гэжэ газарнуудай арад зоной өөһэдынгөө байдал өөһэдөө тодорхойлхо эрхэтэй байһые лаблан мэдэрээд, эдээндэ ойрын сагаар бэеэ дааһан байдал олгохыень Австралиие уряалба. Өөһэдынгөө мэдэлдэ байһан газар дайдые сэрэгэй зорилгодо хэрэглэлгэһээ арсахыень Австралиие уряалаа.

Француз Сомалиин арад зоной өөһэдынгөө байдал өөһэдөө тодорхойлхо, бэеэ дааһан байдалтай болохо эрхэтэй байһыень лаблан мэдэрһэн тоггоол мүн лэ гаргаба.

Африкадахи Ифниин газар дээрэ, Испаниин Сахарада асуулта хэхэ ба ойрын сагаар тэдэниие колони бэшэ болгохын тула зохихо хэмжээ абахыень Генеральна Ассамблей Испаниие уряалба. Ассамблейн баталан абаһан тоггоол дотор хэлэгдэһэнэй ёһоор, Экваториальна Гвинейн хүн зоной политическэ ябуулгын талаар хэгдэдэг бүхы хизаарлалтануудые болюулха, политическэ бүрин сүлөө олгохо, үнэн зүб ёһоной һунгалта үнгэргэхэ, тэрэнэй үндэһөөр һунгагдаһан хуули засагые правительствада дамжуулха ёһотой байна.

Гибралтар тушаа хэлсээ хэхэ, энэ территориие ойрын сагаар колони бэшэ болгохыень Англи ба Испаниие Генеральна Ассамблей уряалаа. Сессиин тусгаар тоггоол дотор хэлэгдэһэнэй ёһоор, аралнуудтахи колониальна газар дээрэ сэрэгэй баазанууд, түхеэрэлгэнүүдые байгуулха ябадал ООН-ой Уставай үг зорилгонуудта, гол ёһонуудта огто таарахагүй байна. США-гай зүгһөө сэрэгэй ехэ бааза болгогдоод, Урда Вьетнамай патриодуудые, ДРВ-гэй газар дайдые бомбодохын тула хэрэглэгдэдэг Номгон далайдахи Гуам арал тушаа делегадууд тусхайлан тоггожо хэлээ.

Ганаһаа мэдээсэнэ...

БЕЛГРАД. (ТАСС). Румыниин предприятинууд Вольта мүрэн шадархи нефтеэр баян газарые ашаглажа эхилхын тула Ганада бэлэдхэлэй ехэ хүдэлмэри хэжэ байна. Энэнь бүри Нкрумын правительстватай баталагдаһан, Ганын мүнөөнэй сэрэгэй правительстватай һаяхан шэнээр хэгдэһэн техническэ харилсаа холбоон тухай хэлсээнэй үндэһөөр бэелүүлэгдэхэ болоно.

США-гай ээрхэг түримхэй политикые Камбоджо буруушаана

ПНОМПЕНЬ, декабриин 20. (ТАСС). Азиин хүгжэлтын банкын гэшүүн боложо Камбоджын оролго ороной ёһотойл национальна аша туһада тааралдахагүй байна. Экономикын асуудалнуудай талаар, мүн финансын асуудалнуудай талаар парламентска комиссинууд иимэ тобшолол хэһэн байна. Эдэ комиссинуудай элидхэл үсэгэлдэр Национальна суглаанай заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ. Камбоджын тус банкын гэшүүн боложо оролго Американ тагнуулай албанай агентнуудэй Камбоджодо шурган оролгые, тэрэшэлэн бүхы уршагта хойшолонтой американ «туһаламжын» ерэлгые хүнгэдхэжэ үгэхэ байна гээд элидхэл соо саашадаа тэмдэглэгдэнэ.

Азиин хүгжэлтын банк гэдэгтэ Камбоджо ороо һаа, харин оронуудта бүри ехэ уритэй болохо, дам саашадаа экономическа бүри ехэ бэрхэшээл тохёолдохо гээд комиссинуудай хамтын элидхэл соо тэмдэглэгдэнэ.

Энэ банкые байгуулха ябадал үүдхэһэн Американ Холбооото Штадуул Камбоджо тушаа ээрхэг түримхэй политика бэелүүлнэ. Тиимэ болохолоороо, ороной бэеэ абанги, бэеэ даанхай байдалай дайсаниинь болоно гээд Камбоджын парламентын комиссинууд тэмдэглэһэн байна. Политическэ болон экономическа зорилгоор ээрхэн оролго Холбооото Штадуудай мүнөөнэй бүхы политикын онсо шэнжэнь болоно гээд документ соо онсолон тэмдэглэгдэнэ.

Зүүнэй үзэлтэд үгээ ойлголсобо

ПАРИЖ, декабриин 21. (ТАСС). «Демократическа ба социалис үзэл бодолтой зүүнэй талынхидай федерациин, Компартиин хоорондо хэгдэхэ хэлсээнэй проектые ФКП-гэй ЦК нэгэн һаналтайгаар баталаа», — гэжэ ФКП-гэй ЦК-гай заседаниин дүүрэһэнэй һүүлээр партиин Генеральна секретарь Вальдек Роше мүнөөдэр мэдүүлбэ.

Федерациин, тэрээндэ хабаатай политическэ партинуудай, бүлэглэлнүүдэй хүтэлбэрилхы органууд ФКП-гэй ба федерациин делегацинуудай гурбан уулзалгын үедэ бэлдэгдэһэн энэ проектые өөрынгөө зүгһөө мүн лэ баталаа.

Франциин Национальна суглаанай һунгалтын болохын урда тээ Компартиин ба федерациин хоорондо баталагдаһан энэ хэлсээн 1945 онһоо хойшо коммунистнуудай, зүүнэй үзэлтэй бусад партинуудай түлөөлэгшэдэй тодорхойлон бэлдэһэн түрүүшынь хамтын документ болоно.

ТАЙЛАНД. Азиин оронуудай түрүүшын яармаг 1966 оной ноябриин 17-до Бангкогто нээгдэһэн юм. Совет павильон эндэ ехэ һонирхол үүдхэнэ. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: совет павильоной зал соо.

АП-гэй—АПН-эй фото.

ШЭНЭ ЖУРНАЛ

«Правда» газетын болон СССР-эй Журналистнуудай союзай хэблэн гаргаха «Журналист» гэжэ һара бүриин шэнэ публистическэ журнал захилга үргэлжэлһөөр.

Ниитын этигэмжэтэдтэ, тэрэшэлэн хэлхеэ холбооной болон «Союзпечатиин» бүхы отделенинүүдтэ ямаршье хизаарлалтагүйгөөр захил хэжэ болохо.

ЗАХИЛГЫН СЭН:

Жэлэй	— 4 түхэриг 80 мүнгэн.
6 һарын	— 2 түхэриг 40 мүнгэн.
3 һарын	— 1 түхэриг 20 мүнгэн.

1967 оной январиин 10 хүрэтэр захил абтаха.

Редактор Ц. О. ОЧИРОВ.

Манай адрес, телефонууд:

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: гор. Улан-Удэ, улица Ленина, 35. Телефоны: редактора — 23 67, зам. редактора — 38 42, зам. редактора — 35 84, секретариата — 27-37, отделов: сельскохозяйственный — 47-59, 35-14, промышленный — 48 89, 33 61.

Улица ЛЕНИНА, 26. Телефоны отделов: партийной жизни — 40-49, идеологический — 24-74, 60-21, советского строительства и быта — 34-93, рабселькоров и писем — 25-41, 38-30, информации — 34 05 и перевод — 24 74.

гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Совете Министров Бурятской АССР.

Н-02189. Зак. № 1170.